

Wrocławska

mikroprzedsiębiorczość

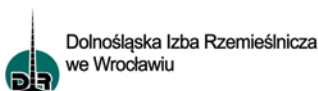

WROCŁAWSKI PARK
TECHNOLOGICZNY

Wrocław
miasto spotkań

Raport został opracowany przez **Wrocławski Park Technologiczny**, w ramach projektu **Bez mikro nie ma makro**, realizowanego we współpracy z Miastem Wrocław.

Partnerami projektu **Bez mikro nie ma makro** są: Biuro Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego Wrocławia, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Dolnośląska Izba Gospodarcza, Dolnośląska Izba Rzemieśnicza oraz Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej.

Uniwersytet Ekonomiczny
we Wrocławiu

©2022 Wrocławski Park Technologiczny. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Data wydania: marzec 2022

Opracowanie i skład raportu na zlecenie WPT: Insight | komunikujemy. kompleksowo.

Kontakt:

Wrocławski Park Technologiczny

ul. Muchoborska 18

54-424, Wrocław

wpt@technologypark.pl

www.technologypark.pl

www.bezmikroniemamakro.pl

Spis treści

Bez mikro nie ma makro	2
Dlaczego Bez mikro nie ma makro?	4
Kluczowe wyniki	7
Kondycja wrocławskich mikrofirm	10
Innowacyjność i konkurencyjność wrocławskich mikrofirm	13
Bariery w rozwoju wrocławskich mikrofirm	16
Finanse we wrocławskich mikrofirmach	19
Inwestycje w mikrofirmach	22
Wrocławskie mikrofirmy a pandemia COVID-19	25
Jak działają wrocławskie mikrofirmy?	29
Mikrofirmy jako pracodawcy	34
O Wrocławskim Parku Technologicznym	38
Co WPT oferuje mikrofirmom?	40
Sektor Innowacji	42
Ambasadorzy Bez mikro nie ma makro	44
O badaniu	50

Bez mikro nie ma makro!

Raport „Wrocławska mikroprzedsiębiorczość” poświęcony jest aktualnej sytuacji wrocławskich mikroprzedsiębiorstw, wskazaniu wyzwań, z którymi się mierzą oraz opisaniu roli, jaką pełnią w lokalnej gospodarce. Przygotowany został przez Wrocławski Park Technologiczny w ramach projektu **Bez mikro nie ma makro**, który jest realizowany we współpracy z Miastem Wrocław.

Wrocław to miasto ludzi aktywnych, kreatywnych, przedsiębiorczych. Działa u nas blisko 130 tysięcy przedsiębiorstw. W zdecydowanej większości są to mikrofirmy, które sprawiają, że nasze miasto, nasz region może się dynamicznie rozwijać. Dzięki zaangażowaniu i pomysłowości naszych wrocławskich przedsiębiorców zyskujemy wszyscy, zyskuje Wrocław. Poprzez projekt Bez mikro nie ma makro, razem z Wrocławskim Parkiem Technologicznym, chcemy pokazać wrocławiankom i wrocławianom, jak ogromne znaczenie mają dla naszego miasta mikrofirmy.

Jacek Sutryk,
Prezydent Wrocławia

Projekt **Bez mikro nie ma makro** promuje mikroprzedsiębiorstwa, czyli najmniejsze firmy, które są siłą nie tylko lokalnej, ale i krajowej gospodarki. Mają one również ogromne znaczenie w skali międzynarodowej – Komisja Europejska określa je motorem gospodarki europejskiej¹. Definiuje się je jako przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 pracowników². Warto dodać, że mikrofirmy zaliczają się do tzw. sektora MŚP (małych i średnich przedsiębiorstw), choć rzadko są grupą analizowaną osobno, mimo że stanowią dominującą jego część.

¹ Nowa definicja MŚP, Wspólnoty Europejskie, Źródło: http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/index_pl.htm

² Oficjalna definicja mikroprzedsiębiorstwa stosowana przez Unię Europejską brzmi następująco: Mikroprzedsiębiorstwo definiuje się jako przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 10 pracowników, którego roczny obrót oraz/lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 milionów euro. W ramach kampanii Bez mikro nie ma makro definiuje się mikrofirmy poprzez kryterium zatrudnienia, gdyż aspekt finansowy stosowany jest głównie w sytuacji pozyskiwania różnego typu unijnych dofinansowań.

Rozpoczynając kampanię Bez mikro nie ma makro, chcieliśmy pokazać mieszkańcom Wrocławia, że mikrofirmy są wokół nas, że stykamy się z nimi na co dzień. Choć są najmniejsze, to skala ich działalności sprawia, że to one napędzają rozwój naszego kraju, regionu i miasta! Przez ostatnie kilka miesięcy pokazywaliśmy wartość lokalnych mikrofirm, ich sukcesy, pomysły, produkty i usługi oraz zachęcaliśmy do ich poznania, docenienia i polecenia. Przygotowanie raportu o stanie wrocławskiej mikroprzedsiębiorczości to kolejny etap naszych działań. Będzie on wskazówką dla nas, ale też dla Miasta Wrocław i innych instytucji wspierających biznes, pokazującą czego rzeczywiście potrzebują mikrofirmy, co możemy i powinniśmy dla nich zrobić, tak by wspólnie rozwijać nasze Miasto.

Maciej Potocki
Prezes Wrocławskiego Parku Technologicznego

Co znajduje się w raporcie?

Raport opracowany został na podstawie badania wrocławskiej mikroprzedsiębiorczości, które zostało przeprowadzone wśród mikroprzedsiębiorców działających we Wrocławiu w październiku 2021 roku. Przedstawiony w nim obraz sytuacji wrocławskich mikrofirm dopełniany jest przez dane pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego oraz Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości³.

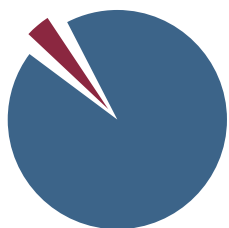
Raport opisuje:

- kondycję wrocławskich mikrofirm,
- innowacyjność i konkurencyjność wrocławskich mikroprzedsiębiorstw,
- bariery w rozwoju wrocławskich mikrofirm,
- sytuację finansową wrocławskich mikroprzedsiębiorców,
- inwestycje dokonywane przez mikrofirmy z Wrocławia,
- wpływ pandemii COVID-19 na wrocławskie mikroprzedsiębiorstwa,
- cyfryzację w mikrofirmach z Wrocławia,
- cechy charakterystyczne wrocławskich mikrofirm,
- mikrofirmy jako pracodawców.

³ Dane pochodzące z innych źródeł niż przeprowadzone przez WPT badanie wrocławskiej mikroprzedsiębiorczości, oznaczone są odpowiednim przypisem.

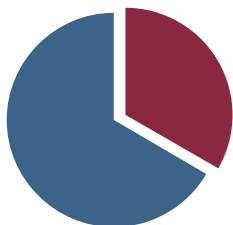
Dlaczego bez mikro nie ma makro?

Aż 96% polskich firm to mikroprzedsiębiorstwa. Jest to ponad 4,5 miliona podmiotów, które są siłą napędzającą rozwój gospodarki. Mają one największy wpływ na kształtowanie PKB spośród wszystkich polskich przedsiębiorstw – generują ponad 30%, czyli co trzecią złotówkę PKB⁴.

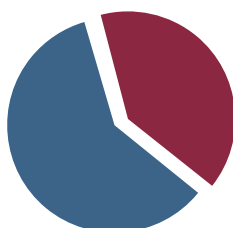
96%

polskich firm to **mikroprzedsiębiorstwa**

30%

polskiego PKB generują **mikroprzedsiębiorstwa**

40%

Polek i Polaków pracujących w firmach
pracuje w **mikroprzedsiębiorstwach**

Mikrofirmy to znaczący pracodawcy

W całej Polsce prawie 10 milionów osób pracuje w różnego typu przedsiębiorstwach. Ponad 40% z nich zatrudnionych jest w mikrofirmach, które tworzą niezwykle duży, różnorodny i istotny rynek pracy. Warto dodać, że według danych PARP, na przestrzeni ostatnich lat obserwujemy rosnący trend, jeżeli chodzi o liczbę pracujących i zatrudnionych w mikrofirmach⁵.

⁴ 2020 Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2020

⁵ Ibidem.

Mikrofirmy odgrywają ogromną rolę w rozwoju Wrocławia

We Wrocławiu działa niemal 129 tysięcy firm, z czego 97%⁶ w skali mikro. Wrocławskie mikrofirmy funkcjonują w różnych branżach, choć pod kątem ich ilości wyróżniają się sektory takie jak:

- handel i naprawa pojazdów (16% wrocławskich mikrofirm),
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (16% wrocławskich mikrofirm),
- budownictwo (10% wrocławskich mikrofirm),
- informacja i komunikacja (10% wrocławskich mikrofirm),
- obsługa rynku nieruchomości (9% wrocławskich mikrofirm)⁷.

Warto też podkreślić, że 33% wrocławian pracujących w przedsiębiorstwach pracuje w mikrofirmach, najwięcej z nich w sektorach: handel i naprawa pojazdów (22%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (17%) oraz budownictwo (11%)⁸. Mikrofirmy mają też ogromny wpływ na kształtowanie budżetu Miasta Wrocław.

Łatwo można sobie przeliczyć, że to ponad 600 milionów złotych wpływu z samych podatków do naszego budżetu, czyli wiele inwestycji, których jest realizowanych we Wrocławiu, powstaje dzięki tym firmom rodzinnym, tym fachowcom, którzy codziennie pracują dostarczając nam na naszych ulicach, dzielnicach, na naszych osiedlach, tych usług, produktów, które są niezbędne i które podnoszą nasz komfort i jakość użytkowania tego miasta.

Jakub Mazur,
Wiceprezydent Wrocławia

+125 000

mikrofirm działa we Wrocławiu

33%

Wrocławian i Wrocławianek zatrudnionych
w firmach pracuje w mikroprzedsiębiorstwach

⁶ Opracowanie własne na podstawie danych GUS | dane z dnia 31.03.2021

⁷ Ibidem.

⁸ Ibidem.

bez
mikro
nie ma
makro

Wrocław miasto spotkań

WROCLAWSKI PARK
TECHNOLOGICZNY

Dołącz do

Bez mikro nie ma makro

Promujemy wrocławskie mikroprzedsiębiorstwa

Na www.bezmikroniemamakro.pl pokazujemy firmy polecane przez mieszkańców Wrocławia. Promujemy je również poprzez Wyszukiwarkę Wrocławski Rzemieślnik!

Pokazujemy, dlaczego mikrofirmy są ważne dla każdego z nas

Rozwój mikrofirm to rozwój gospodarki. Dzięki temu, że działają lokalnie wspierają m.in. budżet Wrocławia. Wszyscy na tym korzystamy, a my wyjaśniamy jak to działa.

Razem doceniamy wrocławskie mikrofirmy

Mikrofirmy spotykasz na co dzień, nawet o tym nie wiedząc. Dołącz do akcji #bezmikroniemamakro i wspólnie z nami pokazuj ich siłę!

Dowiedz się więcej na

www.bezmikroniemamakro.pl

Kluczowe wyniki

1.

Wrocławskie mikrofirmy są w ogólnie dobrej kondycji!

54% z nich swoją kondycję ocenia jako dobrą lub bardzo dobrą. Mniejszy optymizm widać w tym, jak mikroprzedsiębiorcy oceniają swoją kondycję finansową. 17% z nich ocenia ją jako złą lub bardzo złą.

2.

Wrocławskie firmy dbają o swoją konkurencyjność.

Mniejszą uwagę przywiązują jednak do swojej innowacyjności. 96% mikrofirm podejmuje działania zwiększające ich konkurencyjność, jednak tylko 37% uważa się za bardziej innowacyjne niż ich konkurencja.

3.

Mikroprzedsiębiorcy stawiają na jakość obsługi klienta.

Według 61% z nich jest to sposób na poprawę konkurencyjności ich firm. Ważne są dla nich również poszerzanie zakresu oraz poprawa jakości ich produktów i usług.

4.

Własny know-how czyni mikroprzedsiębiorstwa innowacyjnymi.

To własna wiedza i doświadczenie, a nie zaplecze technologiczne czy produkcyjne, są dla mikrofirm głównym źródłem przewagi innowacyjnej.

5.

Główną barierą w rozwoju wrocławskich mikrofirm są rosnące koszty prowadzenia firmy.

Jako przeszkody postrzegane są również kwestie związane z dostępem do informacji i zakresem wsparcia dla mikrofirm.

6.

Wrocławscy mikroprzedsiębiorcy chcą pozyskiwać dotacje unijne.

Problemy z ich pozyskiwaniem są jednak znaczącą barierą w rozwoju firmy dla prawie połowy (46%) z nich.

7.

Mikrofirmy działające we Wrocławiu konkurują przede wszystkim na lokalnym rynku.

To główny obszar konkurencyjny dla 40% z nich. Tylko 19% z nich określa jako barierę w swoim rozwoju konkurencyjność firm z zagranicy.

8.

Większość mikrofirm z Wrocławia generuje dochody stanowiące więcej niż 20% ich przychodów.

Obraz ich sytuacji finansowej ilustruje też poziom przychodów za 2020 rok. Dla większości z nich (54%) jest to ponad 100 tysięcy złotych.

9.

Pozyskując zewnętrzne środki finansowe na swoją działalność mikroprzedsiębiorcy sięgają po pożyczki.

Korzystało lub korzysta z nich 60% mikrofirm. Ważnym źródłem finansowania jest dla nich również pomoc publiczna i pomoc de minimis.

10.

Tylko 45% wrocławskich firm dokonało inwestycji w przeciągu ostatnich dwóch lat.

Są one finansowane głównie ze środków własnych przedsiębiorstw i przeznaczone na zakup środków trwałych.

11.

Efekty gospodarcze pandemii COVID-19 wpłynęły negatywnie na 68% wrocławskich mikrofirm.

Pogorszyły one głównie sytuację finansową mikrofirm. Duża część z nich zmuszona była zmienić zakres oferowanych produktów i usług.

12.

Dla niemal 1/3 mikrofirm okres pandemii COVID-19 był czasem sprzyjającym rozwojowi.

Dotyczy to głównie firm z sektorów takich jak: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, informacja i komunikacja oraz pozostała działalność usługowa.

13.

W wyniku pandemii COVID-19 aż 47% wrocławskich mikrofirm wdrożyło nowe rozwiązania cyfrowe.

Najczęściej były to narzędzia związane z kontaktem z klientem, sprzedażą online lub świadczeniem usług firmy.

14.

Wrocławskie mikrofirmy to jednoosobowe działalności gospodarcze z dużym doświadczeniem.

Większość z nich działa ponad 6 lat. 73% wrocławskich mikrofirm to jednoosobowe działalności gospodarcze. Dominującą formą opodatkowania lokalnych mikroprzedsiębiorstw są zasady ogólne.

15.

Mikroprzedsiębiorcy samodzielnie zajmują się kwestiami związanymi z HR.

Mikrofirmy z Wrocławia najczęściej zatrudniają od 2 do 5 osób, a procesy rekrutacyjne prowadzą samodzielnie.

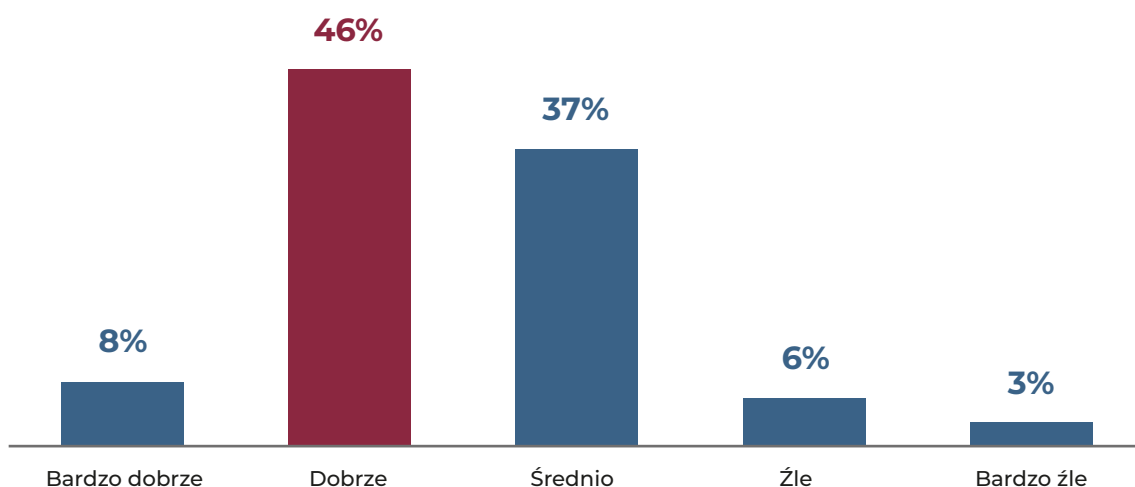
Kondycja wrocławskich mikrofirm

Wrocławskie mikrofirmy są w ogólnie dobrej kondycji!

Większość wrocławskich mikroprzedsiębiorców pozytywnie ocenia kondycję swojej firmy – 46% opisuje ją jako dobrą, 8% jako bardzo dobrą. Jako średnią swoją sytuację ocenia 37% z nich. Co ważne, zaledwie 9% mikrofirm określa swoją ogólną kondycję negatywnie (w tym 6% jako złą, 3% jako bardzo złą).

Jak ocenia Pan/Pani aktualną ogólną kondycję swojej firmy?

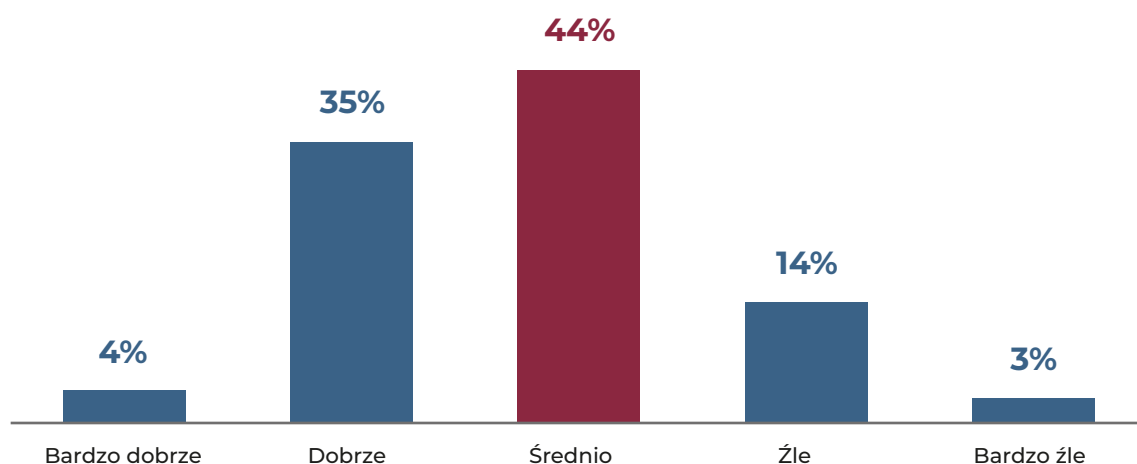
Dobra ogólna kondycja mikrofirm zależy nie tylko od ich sytuacji finansowej

Mniejszy optymizm wśród mikroprzedsiębiorców widać w tym, jak oceniają oni kondycję finansową swoich firm – 39% z nich ocenia ją pozytywnie, jako dobrą (35%) lub bardzo dobrą (4%). Odsetek mikrofirm, które swoją kondycję finansową oceniają jako średnią (44%), jest wyższy niż odsetek firm, które jako średnią opisują ogólną sytuację swojej firmy (37%).

Podobny trend widać w przypadku ocen wskazujących na złą kondycję finansową przedsiębiorstw. Choć tylko 9% mikrofirm jest w ogólnej złej lub bardzo złej kondycji, to aż 17% mikroprzedsiębiorstw

opisało swoją aktualną sytuację finansową jako złą (14%) lub bardzo złą (3%). Wyraźnie więc widać, że dla wrocławskich mikroprzedsiębiorców sytuacja finansowa nie jest jedynym elementem wpływającym na ocenę ogólnej kondycji ich firm. Warto dodać, że 84% firm pozytywnie oceniających swoją sytuację finansową osiąga zazwyczaj roczne dochody wysokości powyżej 20% ich rocznych przychodów. 71% mikrofirm, które oceniają swoją kondycję finansową negatywnie, odnotowuje dochody na poziomie niższym niż 20% ich rocznych przychodów.

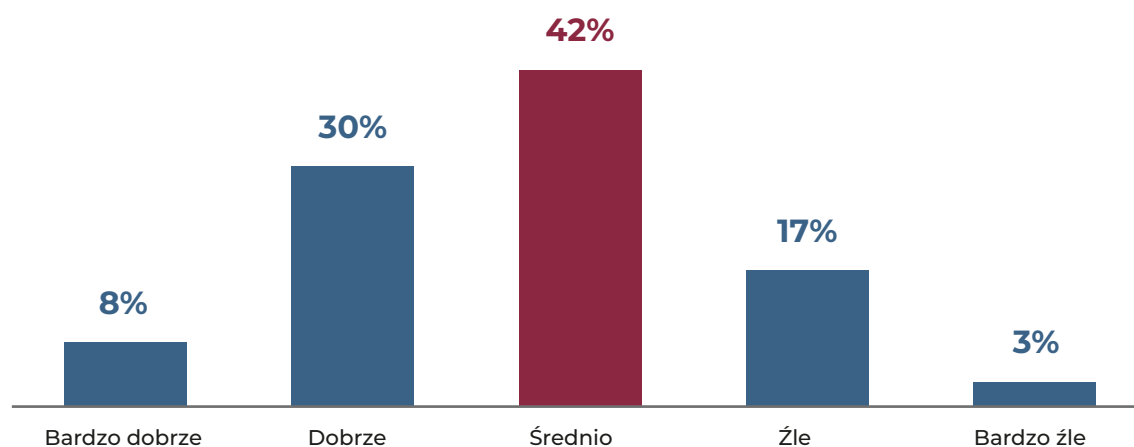
🔍 Jak ocenia Pan/Pani aktualną kondycję finansową swojej firmy?

Mikroprzedsiębiorcy lepiej oceniają sytuację w swoich firmach niż w swoich branżach

Mikroprzedsiębiorcy działający we Wrocławiu są bardziej skłonni do wyrażania pozytywnych opinii o swojej firmie niż o branży, w której działają. Wskazują na to bardziej krytyczne oceny aktualnej sytuacji ich branż, niż własnych firm.

🔍 Jak ocenia Pan/Pani aktualną sytuację w swojej branży?

Kondycja wrocławskich mikrofirm

Jako średnią aktualną sytuację w branży, w której działa ich firma opisuje przeważająca część mikroprzedsiębiorców (42%). Co piąty z nich ocenia ją źle (17% źle, 3% bardzo źle).

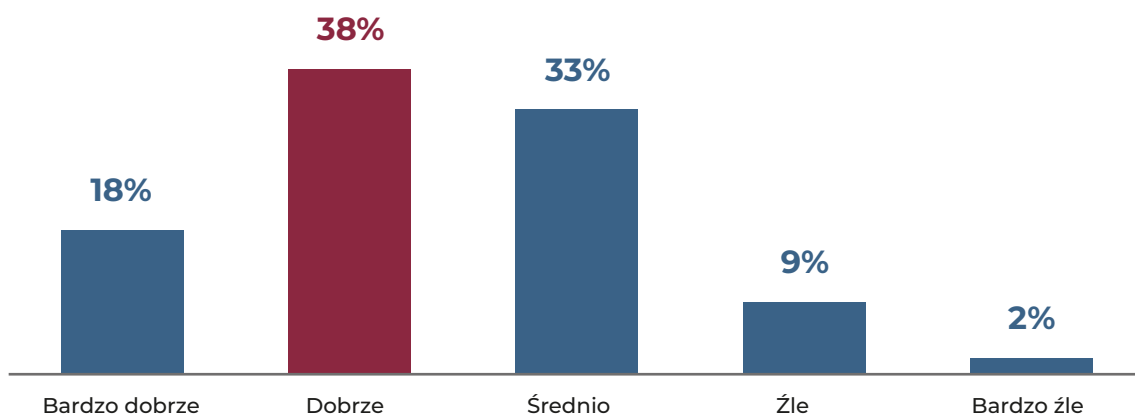
Największy optymizm co do sytuacji w branży cechuje te mikrofirmy, które określają swoją kondycję jako bardzo dobrą – 88% z nich wskazało, że sytuacja w ich branży jest dobra lub bardzo dobra. Podobna korelacja występuje w przypadku ocen negatywnych.

Większość mikrofirm cieszy się wysokim popytem na ich produkty i usługi

Mikroprzedsiębiorcy w większości pozytywnie oceniają popyt na oferowane przez nich produkty i usługi (56% z nich ocenia go bardzo dobrze lub dobrze). Nie jest widoczna wyraźna korelacja pomiędzy tym, w jakim sektorze rynku działa firma, a tym, jak ocenia ona popyt na swoje produkty i usługi.

Warto jednak zaznaczyć, że negatywne oceny popytu korelują (w 88% przypadków) z negatywną opinią mikroprzedsiębiorców o aktualnej sytuacji w ich branży. W przypadku mikrofirm, które pozytywnie wypowiedziały się na temat aktualnej sytuacji w branży, korelacja ich opinii z oceną aktualnego popytu na produkty lub usługi nie jest tak oczywista. Mikroprzedsiębiorcy, którzy oceniają dobrze lub bardzo dobrze popyt na swoje produkty i usługi, w 29% przypadków oceniają sytuację branży średnio, a w 10% źle lub bardzo źle.

Jak ocenia Pan/Pani aktualny popyt na produkty/usługi Pana/Pani firmy?

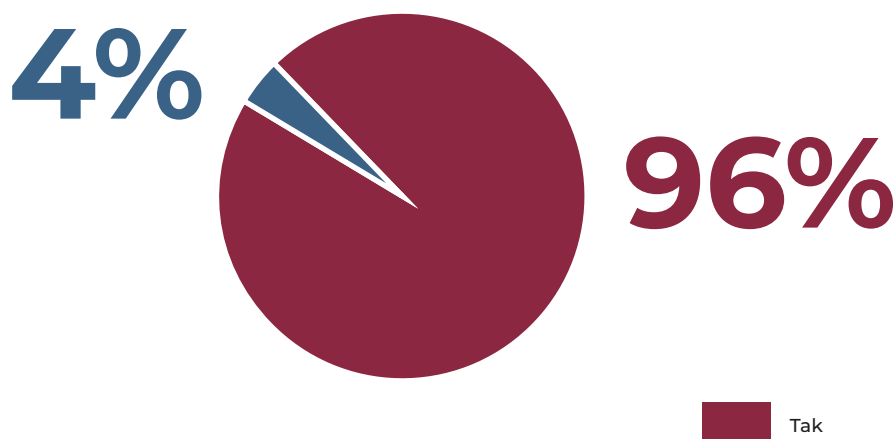
Innowacyjność i konkurencyjność wrocławskich mikrofirm

Mikroprzedsiębiorcy dążą do zwiększenia konkurencyjności swoich firm. Służy im do tego poprawa jakości obsługi klienta

Niemal wszystkie wrocławskie mikrofirmy (96%) podejmują różnego typu działania, które mają zwiększyć ich konkurencyjność.

Według wrocławskich mikroprzedsiębiorców kluczem do zwiększania konkurencyjności ich firm jest obsługa klienta. Nad zwiększeniem poziomu jej jakości pracuje 61% z nich. Ponad połowa mikrofirm działających we Wrocławiu (52%) stawia też na poszerzanie asortymentu swoich produktów i usług. Duża część z nich (48%) pracuje nad poprawą ich jakości. Wdrażanie działań marketingowych jest sposobem na zwiększanie konkurencyjności dla 45% mikroprzedsiębiorstw, choć warto tu podkreślić, że nie wiąże się to wyłącznie ze stosowaniem niższych cen (aplikowanym przez 26% mikrofirm). Nad tego typu działaniami przeważa wprowadzanie (stosowane przez 35% firm) nowej polityki sprzedażowej np. przeprowadzanie okazjonalnych akcji promocyjnych.

 Czy Pana/Pani firma podejmuje działania mające zwiększyć jej konkurencyjność?

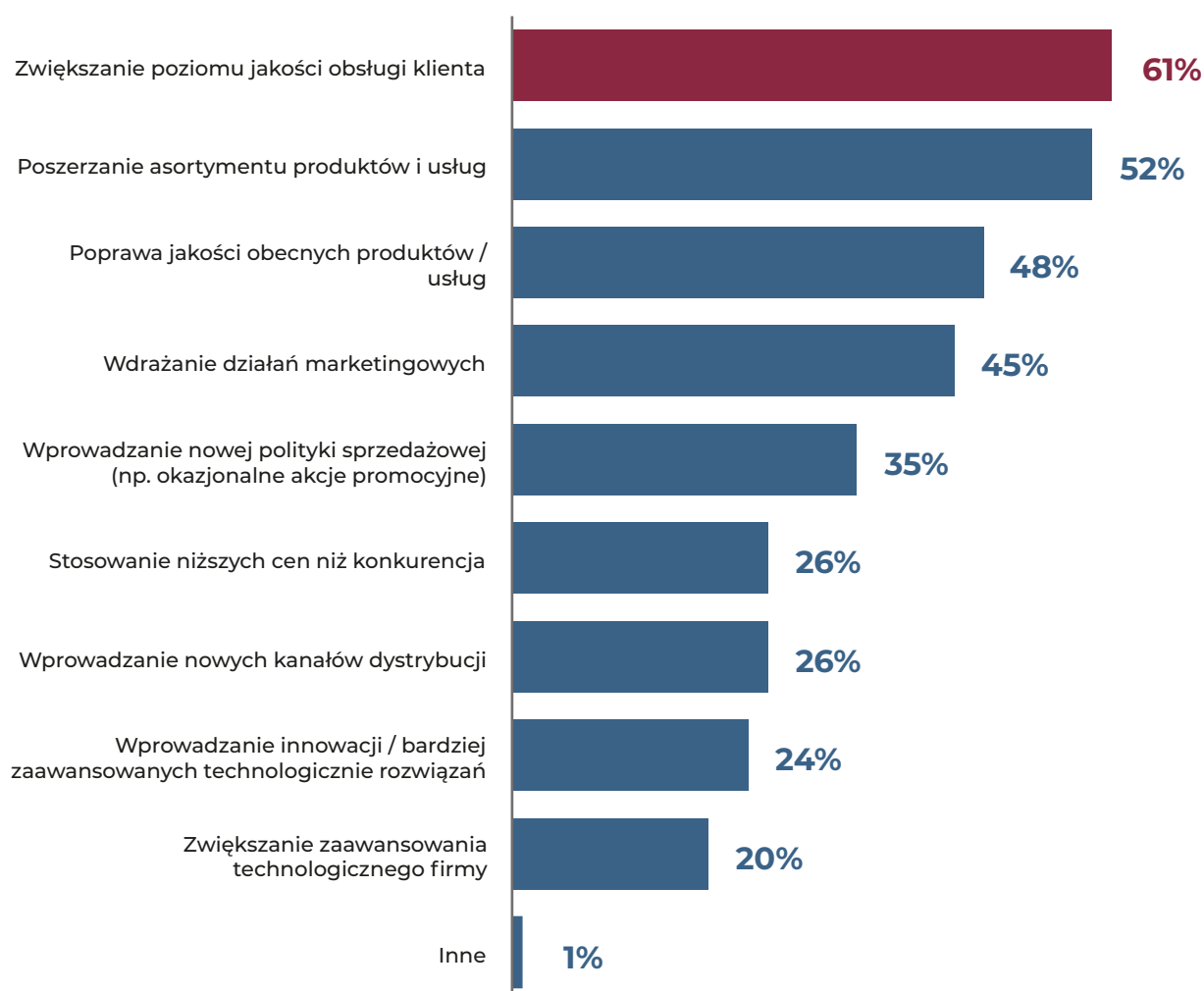

Nieco ponad 1/4 mikroprzedsiębiorstw (26%), jako narzędzie do konkurowania z innymi firmami traktuje wprowadzanie nowych kanałów dystrybucji. Warto dodać, że 58% z nich w efekcie pandemii COVID-19 wdrożyło od podstaw lub ulepszyło swoje rozwiązania związane ze sprzedażą online.

Mikrofirmy działające we Wrocławiu najrzadziej konkurują na rynku poprzez wprowadzanie innowacji lub bardziej zaawansowanych technologicznie rozwiązań do swojej działalności (stosowane tylko przez 24% firm) oraz zwiększanie swojego zaawansowania technologicznego (istotne jedynie dla 20% przedsiębiorstw).

Jakie działania podejmuje Pana/Pani firma, by zwiększyć swoją konkurencyjność?

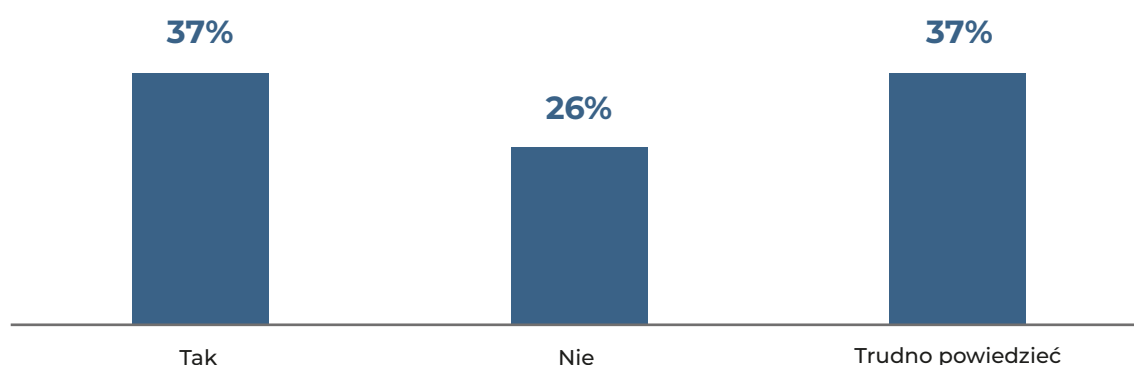

Konkurencyjnie, ale czy innowacyjnie?

Choć przeważająca część wrocławskich mikroprzedsiębiorców podejmuje działania mające na celu zwiększanie poziomu ich konkurencyjności, to tylko 37% z nich uważa, że ich firmy są bardziej innowacyjne niż konkurencyjne przedsiębiorstwa. Trzeba tu zaznaczyć, że nie oznacza to, że pozostała część firm uznaje się za mniej innowacyjne – aż 37% z nich nie jest w stanie określić, czy tak jest.

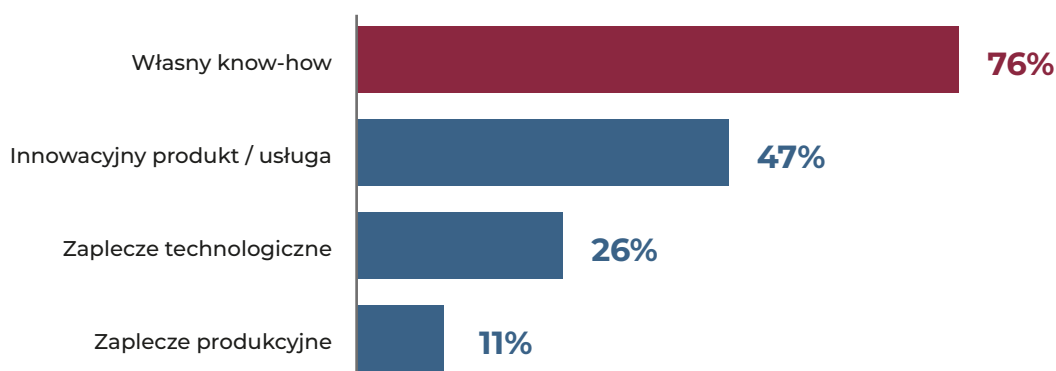
Czy w Pana/Pani ocenie, Pana/Pani firma jest bardziej innowacyjna od firm konkurencyjnych?

Własny know-how to najważniejsze źródło innowacyjności mikrofirm

Własny know-how to w ocenie wrocławskich mikroprzedsiębiorców najważniejszy czynnik mający wpływ na ich innowacyjność. Jest on wskazywany jako źródło przewagi innowacyjnej przez 76% mikrofirm, które określiły się jako bardziej innowacyjne niż konkurencja. Dla 47% z nich ważnym elementem w budowaniu swojej innowacyjności jest oferowany przez nie innowacyjny produkt lub usługa. Nieco ponad 1/4 z nich (26%) jako swoją przewagę innowacyjną określa zaplecze technologiczne. Najrzadziej (przez 11% badanych) jako źródło innowacyjności wymieniane jest zaplecze produkcyjne firmy.

Co sprawia, że Pana/Pani firma jest bardziej innowacyjna?

Bariery w rozwoju wrocławskich mikrofirm

Główną barierą w rozwoju wrocławskich mikroprzedsiębiorstw są rosnące koszty prowadzenia firmy

Najbardziej znaczącymi barierami⁹ dla rozwoju wrocławskich mikroprzedsiębiorstw są rosnące koszty prowadzenia działalności gospodarczej związane z podatkami i składkami ZUS (stanowiące barierę w rozwoju dla 79% firm) oraz rosnące koszty zatrudniania pracowników (będące przeszkodą w rozwoju dla 71% firm).

Znaczący, negatywny wpływ na rozwój wrocławskich mikroprzedsiębiorstw mają również:

- brak dostatecznych informacji o możliwościach uzyskiwania wsparcia dla przedsiębiorców (istotna bariera dla 50% mikrofirm),
- brak wykwalifikowanej kadry (istotna bariera dla 49% mikrofirm),
- wysokie zobowiązania finansowe – poza podatkami, składkami ZUS (istotna bariera dla 49% mikrofirm),
- niewystarczające wsparcie władz państwowych/lokalnych (istotna bariera dla 49% mikrofirm).

Dużą część mikroprzedsiębiorców (46%) uznaje również, że barierą w rozwoju są dla nich trudności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, takich jak dotacje unijne lub pomoc publiczna. Wpływ na ich rozwój mają też kwestie związane z codziennym operowaniem na rynku – wysokie koszty zakupu surowców, materiałów niezbędnych do produkcji/świadczenia usług (44%) oraz konkurencyjny poziom cen (42%).

Podzielone zdanie w sprawie zatorów płatniczych

Mikroprzedsiębiorcy są podzieleni w ocenie tego, czy barierą w ich rozwoju są zatory płatnicze – 41% z nich uznaje je za przeszkodę w rozwoju, 48% za czynnik nie mający znaczenia¹⁰. Podział ten może wynikać ze specyfiki ich działalności i sposobu dokonywania sprzedaży (np. tego, czy dokonywana jest ona w charakterze B2B czy B2C).

⁹ Za znaczące/istotne uznaje się te bariery, dla których ocena wpływu na rozwój firmy wyrażona została przez oceny 4 i 5, w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza, że nie mają żadnego wpływu, 5 że mają bardzo duży wpływ.

¹⁰ Za nieznaczące/nieistotne uznaje się te bariery, dla których ocena wpływu na rozwój firmy wyrażona została przez oceny 1 i 2, w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza, że nie mają żadnego wpływu, 5 że mają bardzo duży wpływ.

Wrocławscy mikroprzedsiębiorcy podzieleni są również w ocenie tego, jakie znaczenie dla rozwoju ich firm mają:

- brak wsparcia ze strony instytucji otoczenia biznesu (istotne dla 35%, nieistotne dla 40%),
- bariery w pozyskiwaniu środków zewnętrznych – kredyty, pożyczki (istotne dla 32%, nieistotne dla 40%),
- niewystarczająca dostępność kredytów i innych form zewnętrznego finansowania (istotne dla 31%, nieistotne dla 42%),
- bariery związane z prawem gospodarczym (istotne dla 29%, nieistotne dla 44%),
- słaby popyt na produkty/usługi (istotne dla 27%, nieistotne dla 40%).

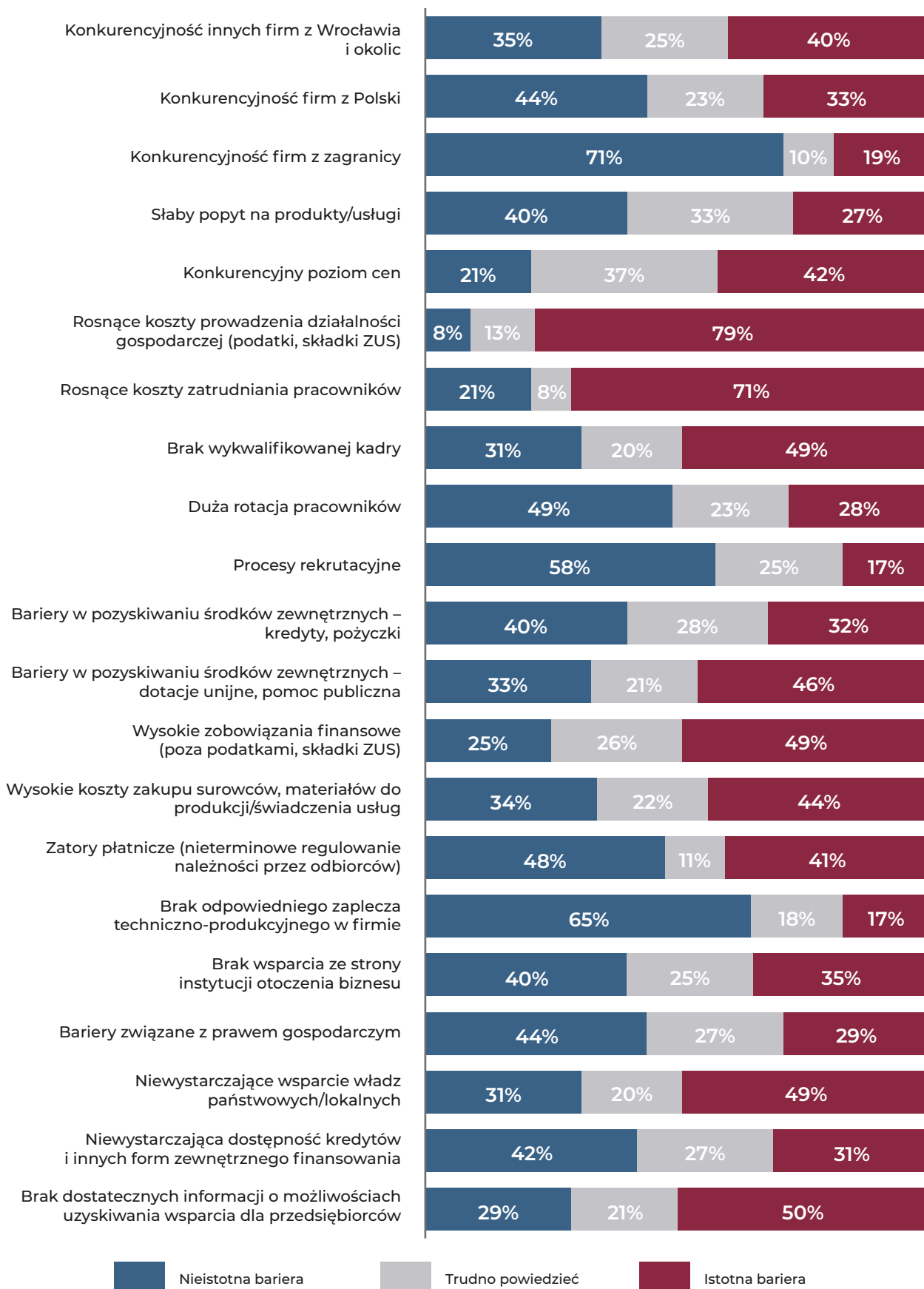
Barierą w rozwoju wrocławskich mikrofirm jest konkurencja ze strony lokalnych przedsiębiorstw

W aspekcie konkurencyjności ze strony innych firm, dla wrocławskich mikroprzedsiębiorców największą barierą w rozwoju jest konkurencyjność innych firm z Wrocławia i okolic (istotna dla 40% mikrofirm, nieistotna dla 35%). Konkurencyjność innych firm z Polski postrzegana jest jako bariera w rozwoju przez 33% badanych mikrofirm. Tylko 19% z nich określa jako barierę w rozwoju konkurencyjność firm z zagranicy (są to przedsiębiorstwa działające głównie w sektorach takich jak transport i gospodarka magazynowa, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna oraz przemysł). Warto dodać, że jest to najmniej znacząca bariera w rozwoju dla badanych firm. Obok niej plasują się:

- brak odpowiedniego zaplecza techniczno-produkcyjnego w firmie (nieistotne dla 65% badanych),
- przebieg procesów rekrutacyjnych (nieistotne dla 58% firm),
- duża rotacja pracowników (nieistotne dla 49% przedsiębiorstw).

Jaki wpływ mają poniższe bariery na rozwój Pana/Pani firmy?

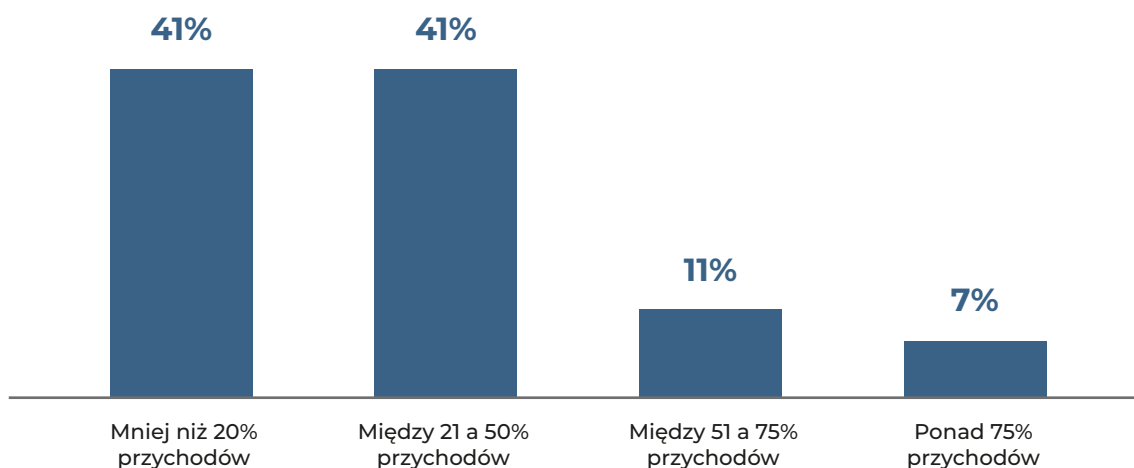
Finanse we wrocławskich mikrofirmach

Jak wyglądają przychody i dochody w mikrofirmach

59% mikrofirm z Wrocławia generuje dochody stanowiące więcej niż 20% ich przychodów, z czego 41% z nich notuje roczne dochody na poziomie między 21 a 50% przychodów, 11% na poziomie między 51 a 75% przychodów, a 7% na poziomie ponad 75% przychodów. Mimo ogólnie wysokiej tendencji trzeba zaznaczyć, że 41% firm odnotowuje zazwyczaj roczne dochody na poziomie niższym niż 20% ich przychodów.

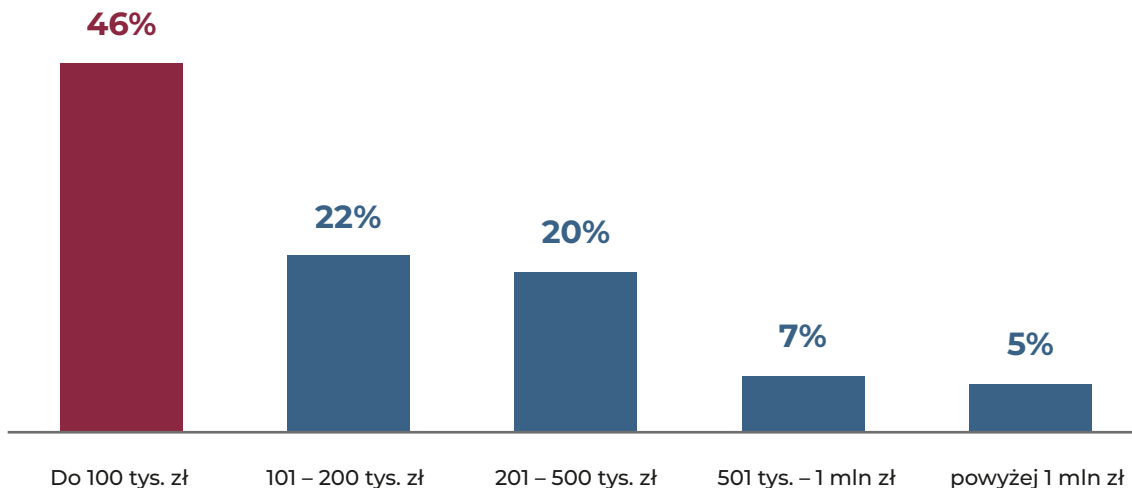

Roczne dochody Pana/Pani firmy stanowią zazwyczaj:

Obraz sytuacji finansowej wrocławskich mikrofirm ilustruje też poziom ich przychodów za 2020 rok. Dla większości z nich jest to ponad 100 tysięcy złotych (54%). Najczęściej mieszczą się one w paśmie 101 – 200 tysięcy złotych (22% firm) oraz 201 – 500 tysięcy złotych (20% firm). Tylko 5% mikrofirm odnotowuje przychody powyżej 1 mln zł. Przychody za 2020 rok wysokości do 100 tysięcy złotych odnotowało 46% wrocławskich mikrofirm.

Jakie są przychody Pana/Pani firmy za 2020 rok?

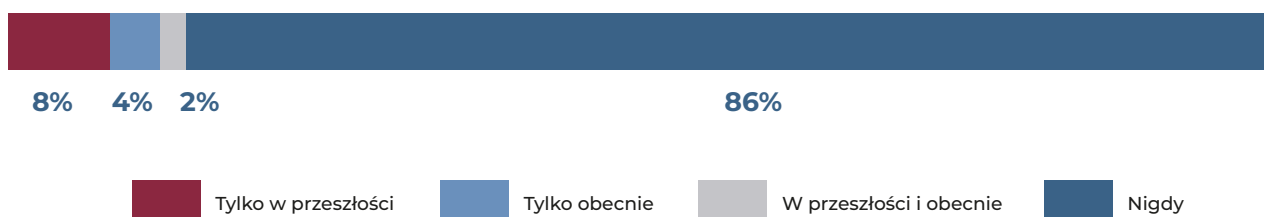
Głównym źródłem zewnętrznego finansowania działalności mikrofirm są pożyczki

Mikroprzedsiębiorcy szukający zewnętrznego finansowania dla swojej firmy najczęściej korzystają z pożyczek. 22% korzystało z nich w przeszłości, 21% korzysta z nich obecnie, a 17% zarówno w przeszłości, jak i obecnie. Ważnym źródłem finansowania jest też pomoc publiczna i pomoc de minimis – w przeszłości korzystało z nich 31% mikrofirm, 8% korzysta z nich obecnie, a 6% zarówno w przeszłości, jak i obecnie. Dla 30% firm w przeszłości ważnym źródłem finansowania były środki z budżetu państwa (obecnie korzysta z nich 6% firm, w przeszłości i obecnie 1%). 27% firm korzystało w przeszłości, obecnie lub w przeszłości i obecnie ze środków UE. Ze wsparcia inwestorów zewnętrznych korzysta lub korzystało tylko 14% firm, choć najbardziej marginalnymi źródłami finansowania zewnętrznego (z których skorzystało do 6% mikrofirm) są crowdfunding, emisja akcji/obligacji, aniołowie biznesu oraz środki z funduszy inwestycyjnych.

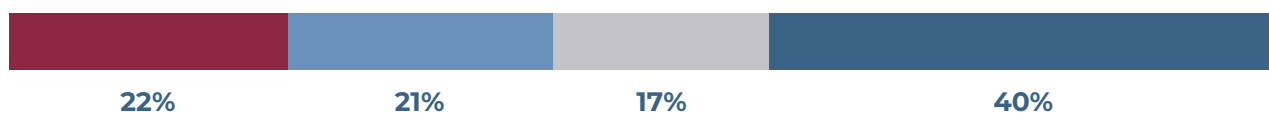
16% firm określiło, że korzysta lub korzystało z innych środków finansowania, wśród których wymienia leasingi oraz środki pożyczone od rodziny.

Z jakich źródeł zewnętrznego finansowania działalności gospodarczej korzysta Pana/Pani firma?

Inwestorzy zewnętrzni

Pożyczki

Środki unijne

Środki z budżetu państwa

Crowdfunding

Emisja akcji, obligacji

Aniołowie Biznesu

Środki z funduszy inwestycyjnych

Pomoc publiczna / pomoc de minimis

Inne

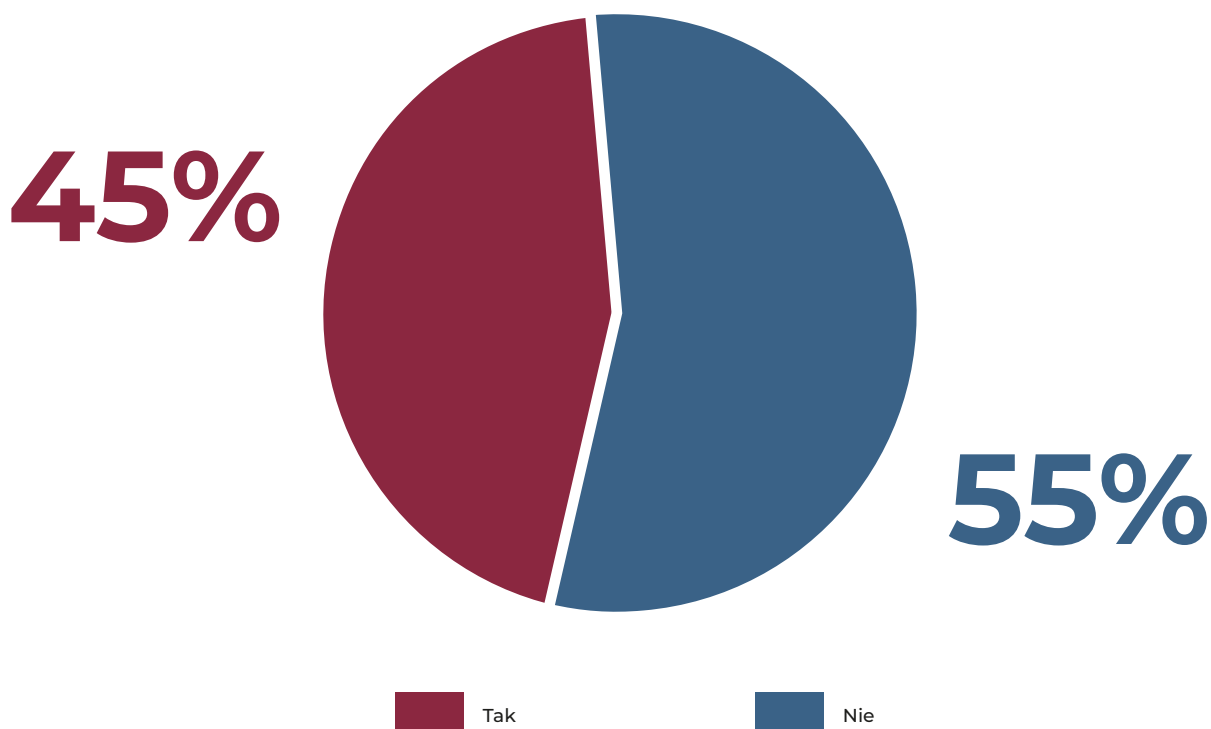

Inwestycje w mikrofirmach

45% wrocławskich mikrofirm dokonało inwestycji w przeciągu ostatnich dwóch lat

Tylko 45% wrocławskich mikrofirm w ciągu ostatnich dwóch lat dokonywało inwestycji. Spośród tej grupy 53% przedsiębiorstw określa się jako bardziej innowacyjne niż firmy konkurencyjne, 65% z nich uzyskało w 2020 roku przychody powyżej 100 tysięcy złotych, a 30% ponad 200 tysięcy złotych. Warto dodać, że wśród mikrofirm dokonujących inwestycji, 40% stanowią te działające w oparciu o inną formę prawną niż jednoosobowa działalność gospodarcza, która jest dominującą formą prawną wrocławskich mikrofirm (na jej zasadach działa 73% wszystkich badanych firm). Inwestycje dokonywały firmy z różnych branż, choć wyróżniają się sektory takie jak: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, handel i naprawa pojazdów, informacja i komunikacja oraz sektor określany jako pozostała działalność usługowa.

 Czy Pana/Pani firma dokonywała w okresie ostatnich 2 lat inwestycji?

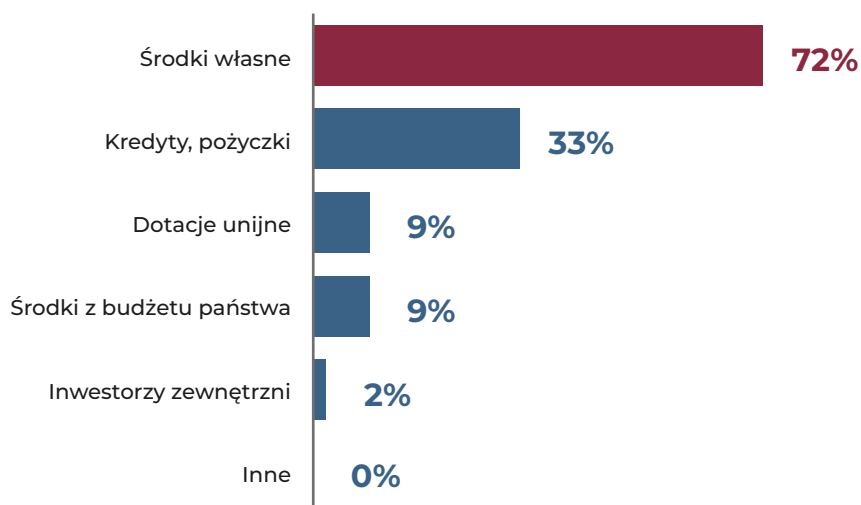
Inwestycje w mikrofirmach finansowane są głównie ze środków własnych przedsiębiorstw

Najczęstszym źródłem finansowania inwestycji we wrocławskich mikrofirmach są środki własne – 72% mikrofirm dokonujących inwestycji w ciągu ostatnich 2 lat użyło ich do sfinansowania swoich działań. Ważnym źródłem pozyskiwania środków finansowych na inwestycje są dla mikrofirm kredyty, z których korzystało 33% badanych. Warto zaznaczyć, że aż 28% z nich korzystało zarówno z kredytów, jak i środków własnych.

Szczególnego podkreślenia wymaga fakt, że inwestując mikrofirmy rzadko korzystają z dotacji unijnych (pozyskało je tylko 9% inwestujących mikroprzedsiębiorstw) i środków z budżetu państwa (swoje działania inwestycyjne z ich pomocą finansowało tylko 9% mikrofirm).

Najbardziej marginalne znaczenie w przypadku finansowania inwestycji przez mikrofirmy ma pozyskiwanie środków od inwestorów zewnętrznych.

Z czego finansowane były inwestycje w Pana/Pani firmie?

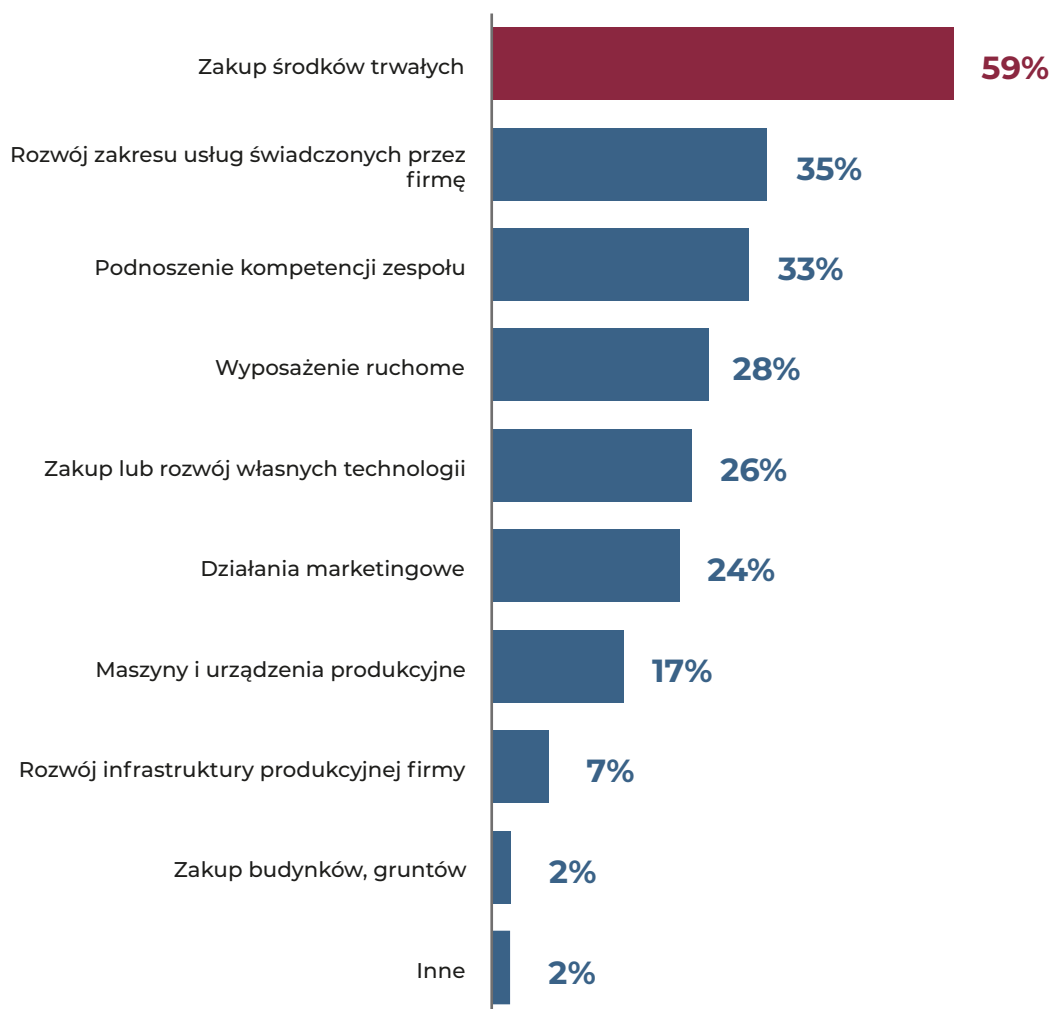

Wrocławskie mikrofirmy inwestują głównie w środki trwałe

Mikroprzedsiębiorcy inwestują głównie w zakup środków trwałych – dokonało tego 59% firm, które realizowały inwestycje w ciągu ostatnich dwóch lat. Ich działania mają również na celu rozwój zakresu usług świadczonych przez firmę. Realizowało je 35% badanych – warto dodać, że 50% z nich zadeklarowało, że efekty gospodarcze pandemii COVID-19 wymusiły na ich firmie zmianę zakresu oferowanych produktów i usług.

1/3 mikroprzedsiębiorstw prowadzących inwestycje przeznaczyła je na podnoszenie kompetencji zespołu, a dla 28% z nich celem inwestycji był zakup wyposażenia ruchomego. Wśród znaczących celów procesów inwestycyjnych warto też wymienić działania marketingowe (dotyczy to 24% inwestujących firm) oraz zakup lub rozwój własnych technologii (wdrażany przez 26% firm, które dokonały inwestycji).

W jakim celu dokonywano w Pana/Pani firmie inwestycji?

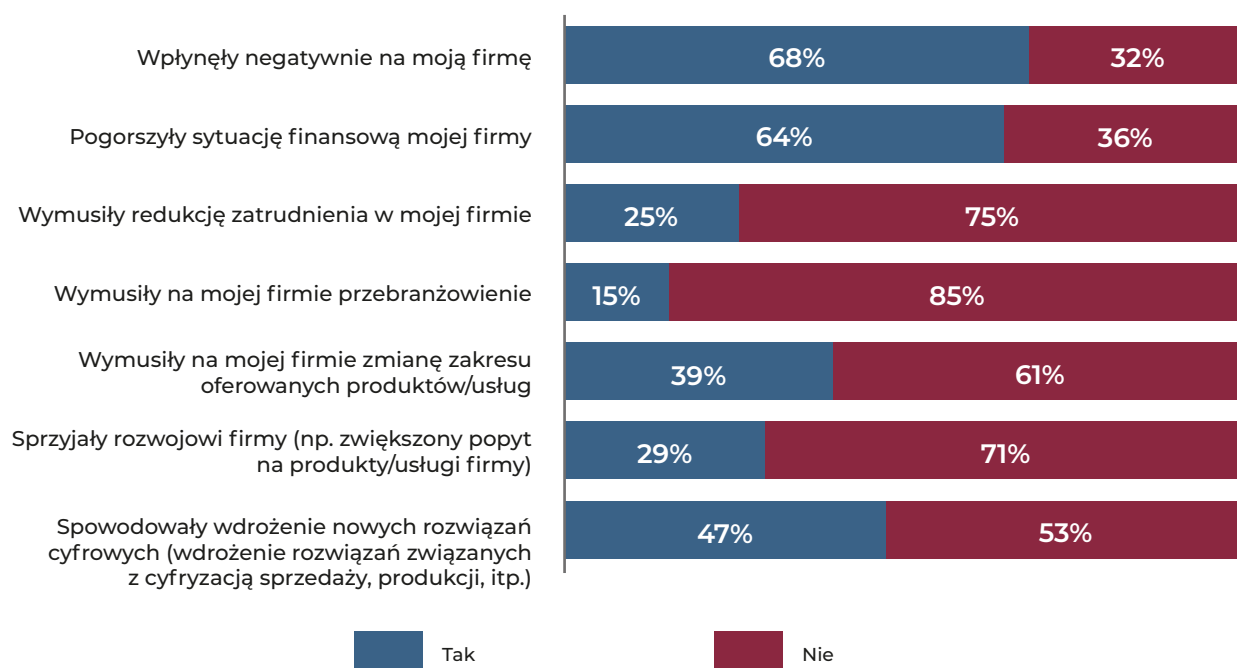
Wrocławskie mikrofirmy a pandemia COVID-19

Efekty gospodarcze pandemii COVID-19 wpłynęły negatywnie na 68% wrocławskich mikrofirm

68% wrocławskich mikroprzedsiębiorców uznało, że efekty gospodarcze pandemii COVID-19 wpłynęły negatywnie na ich firmy. Pandemia pogorszyła sytuację finansową 64% wrocławskich mikrofirm, wymusiła redukcję zatrudnienia w 25% z nich (z czego 68% stanowiły firmy usługowe, 32% firmy handlowe), a na 15% z nich wymusiła przebranżowienie (z czego 73% stanowiły firmy usługowe, 27% firmy handlowe). Zmianę zakresu oferowanych produktów i usług zmuszone było wdrożyć 39% mikroprzedsiębiorstw. Sytuacja ta dotknęła firm z różnych branż.

Czy zgadza się Pan/Pani z poniższymi stwierdzeniami?
Efekty gospodarcze pandemii COVID-19:

Pandemia jako szansa, nie tylko wyzwanie

Dla niemal 1/3 mikrofirm (29%) pandemia okazała się sprzyjać rozwojowi, co może wynikać m.in. ze zwiększonego popytu na ich produkty i usługi. Aż 70% z nich w efekcie pandemii wdrożyło nowe rozwiązania cyfrowe. Warto też dodać, że 50% z nich to firmy działające jako jednoosobowe działalności gospodarcze, 50% jako inne formy prawne. Dominujące sektory rynku w jakich działają firmy, które rozwinęły się w okresie pandemii to działalność: profesjonalna, naukowa i techniczna, informacja i komunikacja oraz pozostała działalność usługowa.

„Pandemiczny” rok w mikrofirmach

Ostatnie kilkanaście miesięcy to okres, w którym cała gospodarka stanęła przed ogromnymi wyzwaniami wywołanymi przez pandemię COVID-19. Konieczność zmierzenia się z nimi wpłynęła również na sytuację wrocławskich mikrofirm. Można jednak stwierdzić, że mikroprzedsiębiorstwa sobie z nimi poradziły, w większości utrzymując stały poziom wskaźników określających aktualną sytuację firmy.

W znacznej części wrocławskich mikroprzedsiębiorstw na przestrzeni ostatniego roku na stałym poziomie utrzymał się:

- poziom zatrudnienia (w 69% mikrofirm),
- poziom wynagrodzeń pracowników (w 61% mikrofirm),
- poziom innowacyjności (w 61% mikrofirm),
- poziom konkurencyjności (w 62% mikrofirm).

44% mikrofirm deklaruje również, że utrzymała na stałym poziomie wysokość środków przeznaczanych na inwestycje. Spadek w tym obszarze odnotowała ponad 1/3 (34%) z nich. Trzeba jednak dodać, że około 1/5 badanych przedsiębiorców (22%) deklaruje, że w omawianym okresie w firmie zwiększyła wysokość wydatków przeznaczanych na inwestycje.

Okres pandemii COVID-19 najmocniej wpłynął na sytuację finansową mikroprzedsiębiorstw

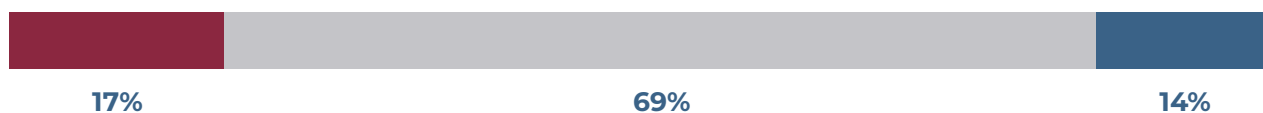
Najbardziej dotkliwie okres pandemii COVID-19 odbił się na finansach mikrofirm. Aż 52% z nich wskazało, że na przestrzeni ostatniego roku odnotowało spadek poziomu dochodów, a 44% z nich odczuło spadek poziomu przychodów.

Warto podkreślić, że dla żadnego z analizowanych w badaniu elementów opisujących kondycję mikrofirm, na przestrzeni ostatniego roku, nie dominuje ocena wskazująca wzrost jego poziomu. Najwięcej wskazań tego typu przypadło dla poziomu przychodów (33% mikrofirm) i poziomu wynagrodzeń pracowników (29% mikrofirm). Około 1/4 firm odnotowała wzrost poziomu innowacyjności (24% firm) oraz konkurencyjności (25% firm).

Jak na przestrzeni ostatniego roku zmienił się w Pana/Pani firmie:

Poziom zatrudnienia

Poziom wynagrodzeń pracowników

Poziom przychodów

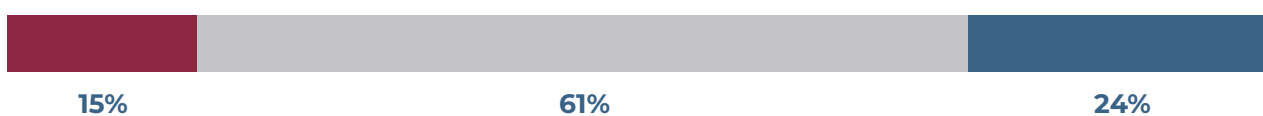
Poziom dochodów

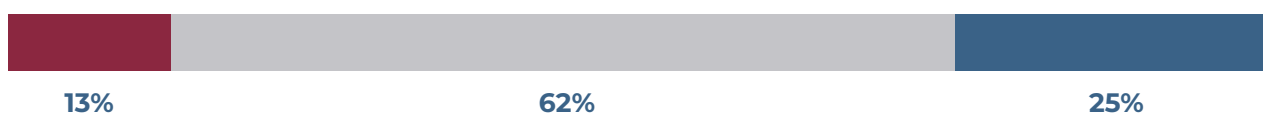
Wysokość środków przeznaczanych na inwestycje

Poziom innowacyjności

Poziom konkurencyjności

Spadek
  Staży poziom
  Wzrost

W wyniku pandemii COVID-19 aż 47% wrocławskich mikrofirm wdrożyło nowe rozwiązania cyfrowe

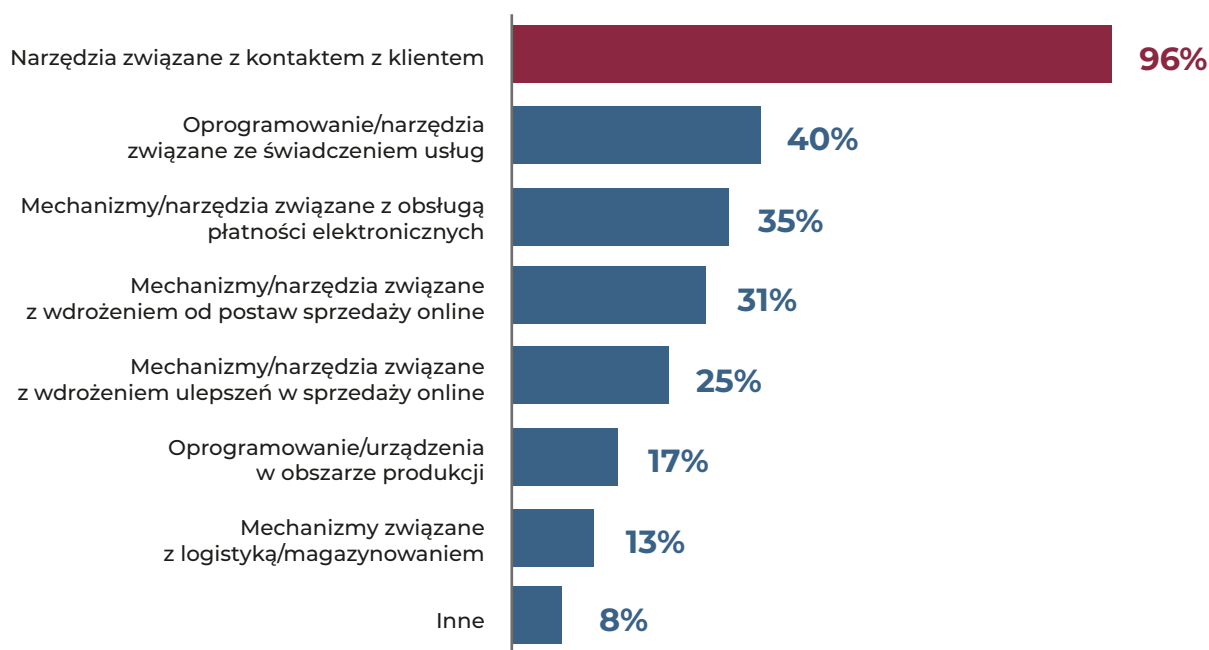
W 47% mikrofirm działających we Wrocławiu efekty gospodarcze pandemii koronawirusa spowodowały wdrożenie nowych rozwiązań cyfrowych związanych np. ze sprzedażą, produkcją i procesami biznesowymi. Przedsiębiorcy, którzy zdecydowali się na ten krok, najczęściej skupiali się na wdrażaniu narzędzi związanych z kontaktem z klientem (96% z nich). Duża część z nich (40%) rozpoczęła używanie oprogramowania i narzędzi związanych ze świadczeniem usług firmy.

W okresie pandemii niezwykle dynamicznie rozwinął się w Polsce sektor e-commerce. Trend ten nie ominął mikroprzedsiębiorstw. 31% wrocławskich mikrofirm, które w wyniku pandemii COVID-19 rozpoczęły cyfryzację swojej działalności, od podstaw wdrożyło rozwiązania w zakresie sprzedaży online, a 25% zaaplikowało ulepszenia do stosowanych już narzędzi tego typu. Warto podkreślić, że wdrażały je zarówno firmy usługowe (61%, częściej od podstaw), jak i handlowe (49%), z różnych sektorów rynku. Ważne okazały się również bezpieczne płatności – 35% mikroprzedsiębiorstw wdrażających cyfrowe rozwiązania zdecydowało się na zastosowanie mechanizmów lub narzędzi związanych z obsługą płatności elektronicznych.

Najrzadziej mikrofirmy decydowały się na wdrożenie oprogramowań, mechanizmów lub urządzeń opartych o cyfryzację w obszarze produkcji (zastosowało je 17% z nich) lub logistyki/magazynowania (wdrożone przez 13% badanych).

Wśród innych rozwiązań związanych z cyfryzacją, 4% ankietowanych przedsiębiorców wskazało na budowę platform szkoleniowych i narzędzi do pracy zdalnej.

Jakie nowe rozwiązania związane z cyfryzacją zostały wdrożone w Pana/Pani firmie w efekcie pandemii COVID-19?

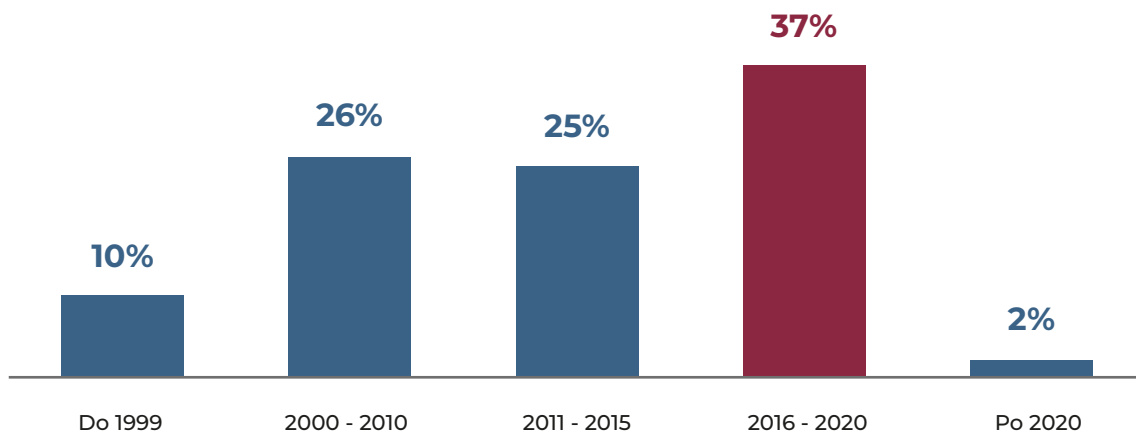

Jak działają wrocławskie mikrofirmy?

Mikrofirmy to firmy z doświadczeniem

Wrocławskie firmy to firmy z doświadczeniem. Większość (61%) z nich działa od co najmniej 6 lat. Ponad 1/4 z nich (26%) została założona w latach 2000-2010, podobna liczba (25%) w latach 2011-2015. 10% mikroprzedsiębiorstw działających na wrocławskim rynku została założona do 1999 roku. Badanie pokazało też, że lata 2016-2020 sprzyjały zakładaniu działalności gospodarczych – powstało wtedy aż 37% analizowanych mikrofirm.

W którym roku została założona Pana/Pani firma?

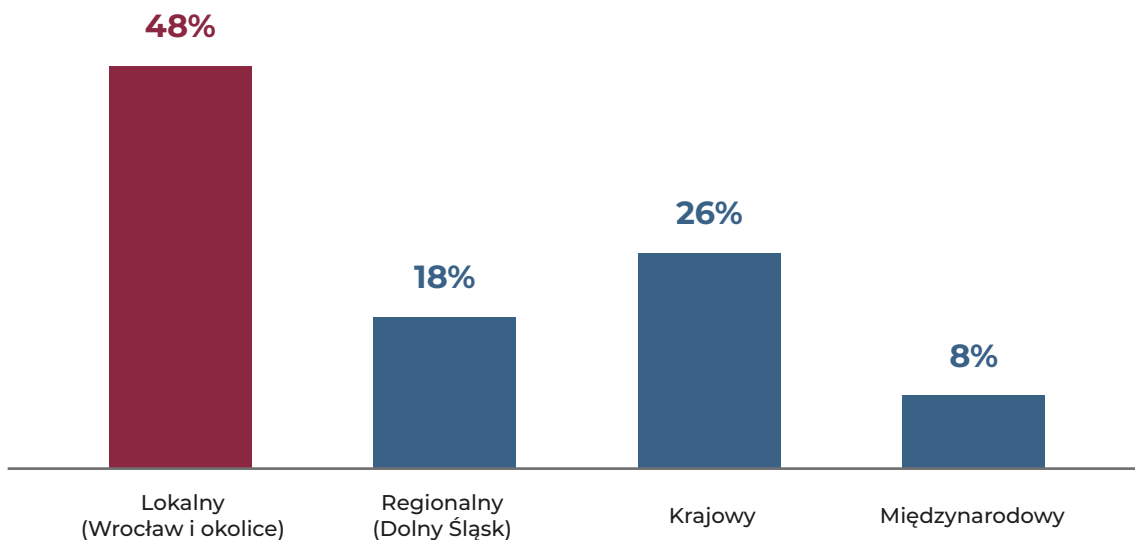

Wrocławskie mikrofirmy działają lokalnie!

Dla większości wrocławskich mikroprzedsiębiorstw (48%) dominującym obszarem ich działalności jest Wrocław i jego okolice. Prawie 1/4 z nich (26%) działa głównie w skali ogólnokrajowej. Głównie w regionie Dolnego Śląska swoją działalność skupia 18% firm. Tylko 8% mikrofirm z Wrocławia działa głównie w skali międzynarodowej – warto dodać, że są to przedsiębiorstwa z sektorów takich jak: transport i gospodarka magazynowa, informacja i komunikacja, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna oraz przemysł.

Jak działają mikrofirmy?

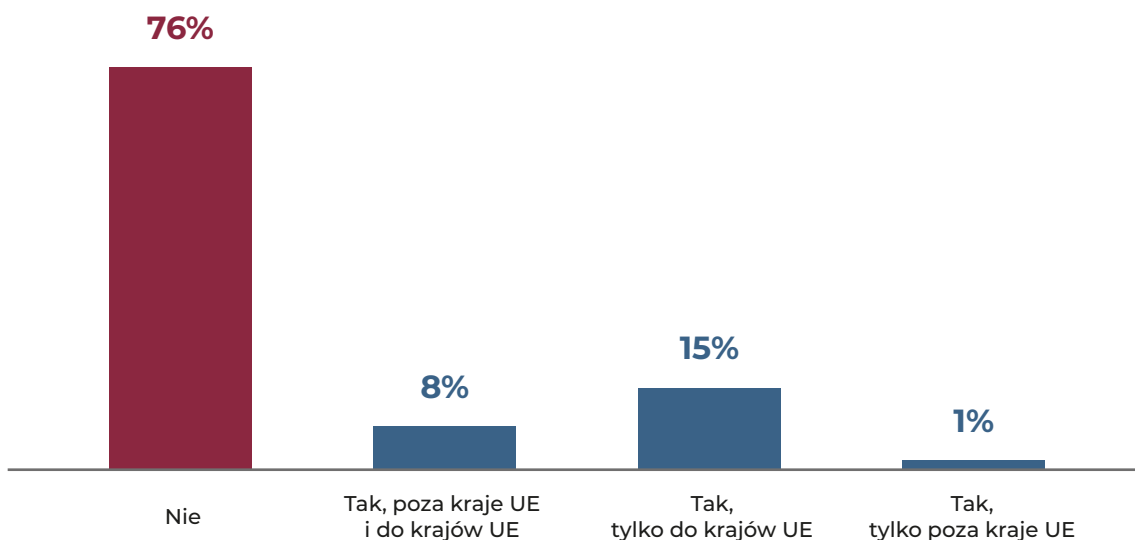
Jaki jest dominujący obszar działalności Pana/Pani firmy?

Marginalny eksport

Dominujący lokalny charakter działania wrocławskich mikrofirm, koresponduje z tym, że zaledwie 24% z nich dokonuje eksportu swoich produktów lub usług. Te, które go dokonują, kierują swoją sprzedaż głównie do krajów Unii Europejskiej.

Czy Pana/Pani firma dokonuje eksportu produktów lub usług?

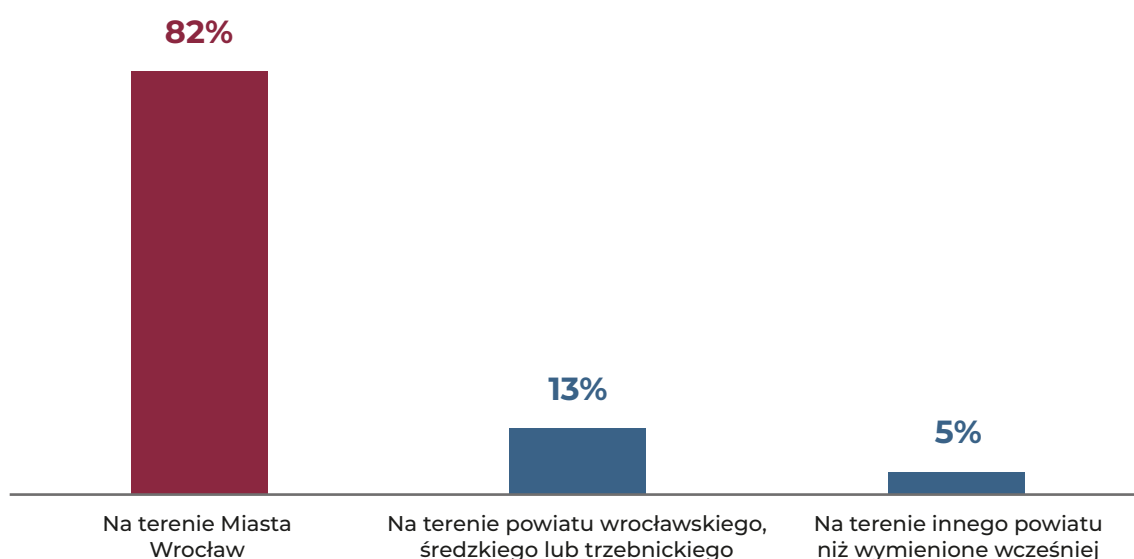

Wrocławskie firmy to nie tylko firmy z Wrocławia

Badanie wrocławskiej mikroprzedsiębiorczości pokazało, że jej ekosystem tworzą nie tylko firmy faktycznie zarejestrowane we Wrocławiu, ale też w okolicznych powiatach m.in. wchodzących w skład aglomeracji wrocławskiej. Na terenie sąsiadujących z Miastem Wrocław powiatów (wrocławski, średzki, trzebnicki) działa 13% mikrofirm, które jednocześnie deklarują, że obszarem ich działalności jest Wrocław. Na terenie innych niż wymienione wcześniej powiaty, działa 5% z firm, które również określają jako miejsce swojej działalności Wrocław.

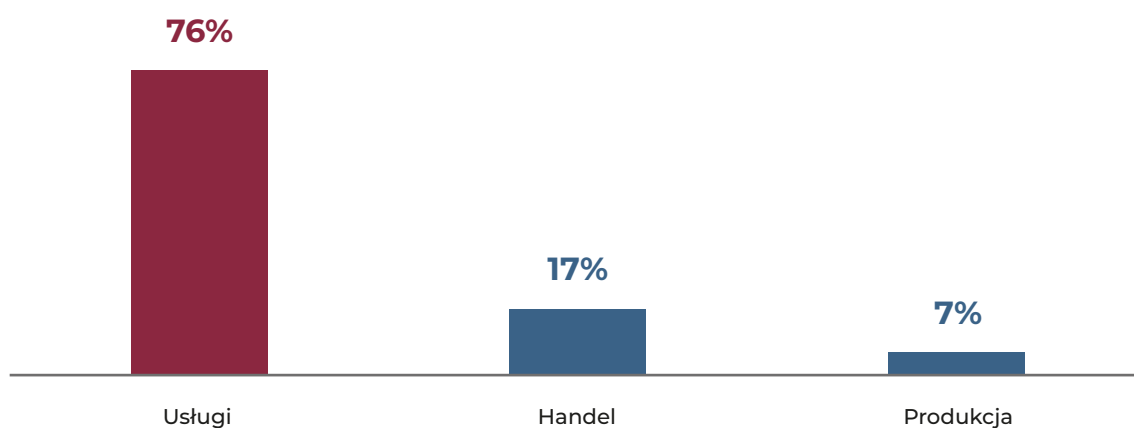
Gdzie zarejestrowana jest Pana/Pani firma?

Wrocławska mikroprzedsiębiorczość stawia na usługi

Mikrofirmy z Wrocławia, które wzięły udział w badaniu to głównie firmy usługowe (76%). Firmy handlowe to 17%, produkcyjne 7%.

Jaki jest dominujący rodzaj działalności Pana/Pani firmy?

Jak działają mikrofirmy?

Analiza sektora wrocławskich mikrofirm, dokonywana według faktycznie dominującej w firmie sekcji PKD, pokazuje, że najliczniejsze grupy wrocławskich mikrofirm działają w obszarach takich jak: handel i naprawa pojazdów (16%, przy czym 76% z nich zajmuje się handlem detalicznym, 24% hurtowym), informacja i komunikacja (12%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (13%) oraz pozostała działalność usługowa (16% w tym np. firmy świadczące usługi fryzjerskie, kosmetyczne, szewskie, poligraficzne, kaletnicze, krawieckie, fotograficzne).

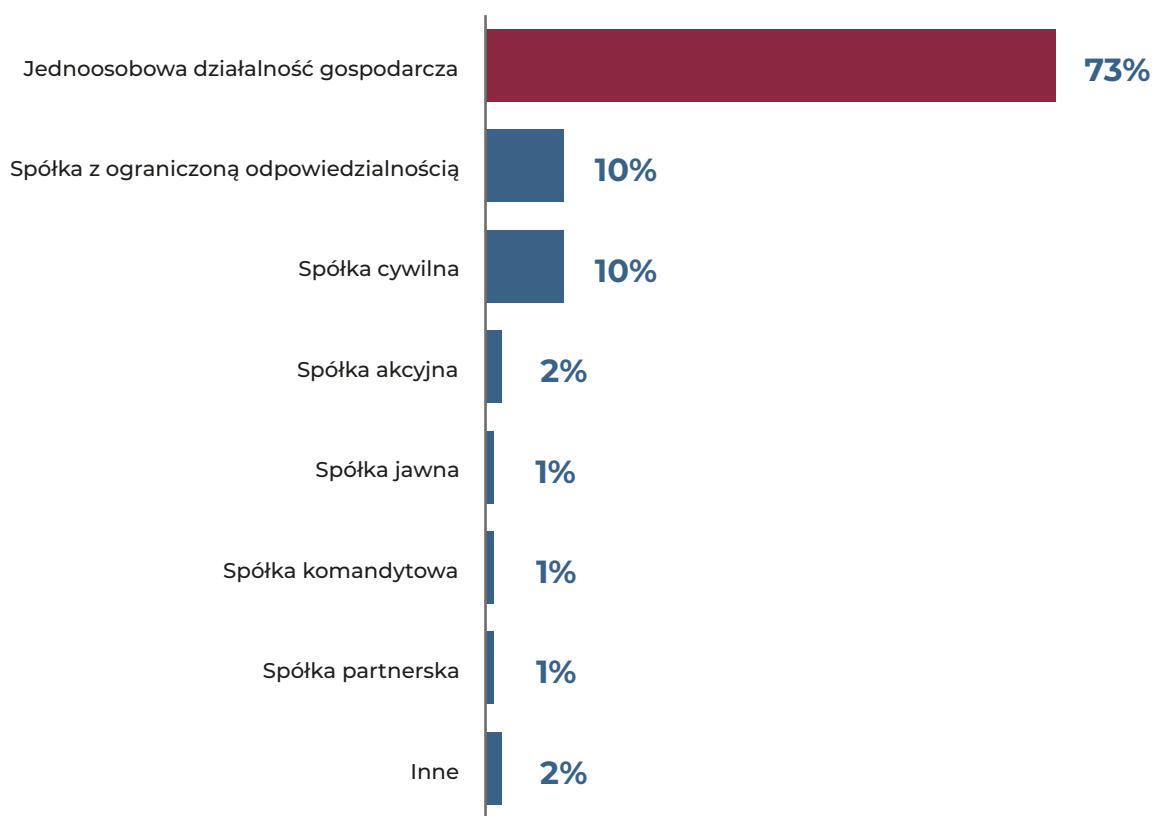
W jakim sektorze rynku działa Pana/Pani firma (według faktycznie dominującej sekcji PKD)?

Mikrofirmy to jednoosobowe działalności gospodarcze, płacące podatki na zasadach ogólnych

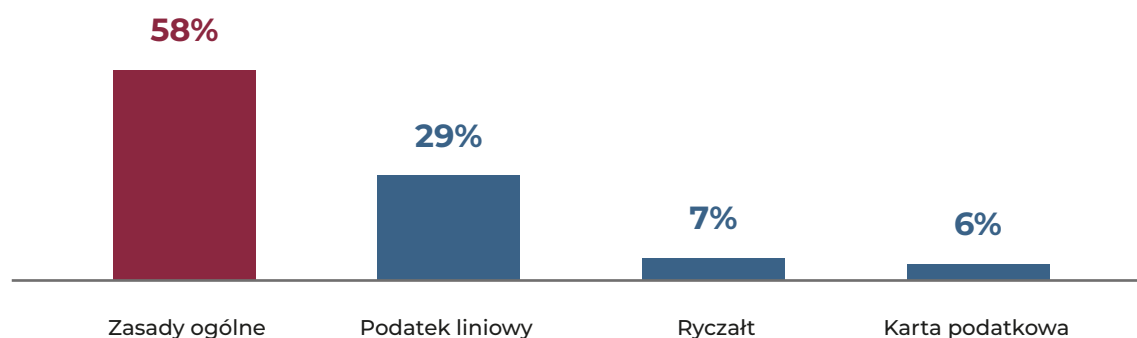
73% wrocławskich mikrofirm to jednoosobowe działalności gospodarcze. 10% z nich działa w formie spółek cywilnych, 10% w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością.

Jaka jest forma prawna działalności Pana/Pani firmy?

Dwoma dominującymi formami opodatkowania mikrofirm z Wrocławia są zasady ogólne (58%) oraz podatek liniowy (29%). Ryczałt i karta podatkowa to najmniej popularne formy rozliczeń podatkowych wśród mikroprzedsiębiorców.

Jaka jest forma opodatkowania Pana/Pani firmy?

Mikrofirmy jako pracodawcy

Ponad 128 tysięcy wrocławian i wrocławianek pracuje w mikrofirmach

W całej Polsce w mikrofirmach pracuje ponad 4 miliony Polaków, czyli 41% osób pracujących w polskich przedsiębiorstwach¹¹. We Wrocławiu jest to ponad 128 tysięcy osób, czyli 33% wrocławian i wrocławianek pracujących w firmach działających w mieście. Biorąc pod uwagę dane GUS o liczbie mieszkańców Wrocławia, która, według stanu na czerwiec 2021 roku wyniosła prawie 641 tysięcy osób, wyraźnie widać, że mikrofirmy to niezwykle istotne miejsce zatrudnienia na rynku¹².

W mikrofirmie, czyli gdzie?

Największą liczbę osób zatrudniają we Wrocławiu mikrofirmy działające w sektorach takich jak handel i naprawa pojazdów, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna oraz budownictwo. Pracuje w nich kolejno 22%, 17% i 11% osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach działających we Wrocławiu. Warto też dodać, że ponad 10 tysięcy osób zatrudnionych jest w mikrofirmach operujących w branży informacyjno-komunikacyjnej. W mikroprzedsiębiorstwach przemysłowych zatrudnionych jest z kolei ponad 9 tysięcy osób, a w tych zajmujących się opieką zdrowotną i pomocą społeczną funkcjonuje ponad 8 tysięcy pracowników. W branżach takich jak gastronomia i zakwaterowanie oraz transport i magazynowanie, w firmach działających w skali mikro, zatrudnianych jest po ponad 5 tysięcy pracowników¹³.

Jak wygląda zatrudnienie w mikrofirmach?

Największą część wrocławskich mikroprzedsiębiorców zatrudnia od 2 do 5 pracowników (38%), jednak duża część z nich prowadzi swoje firmy samodzielnie (34%). Jedną osobę zatrudnia 16% mikroprzedsiębiorców. Zatrudnianie od 6 do 10 pracowników deklaruje 12% wrocławskich mikrofirm.

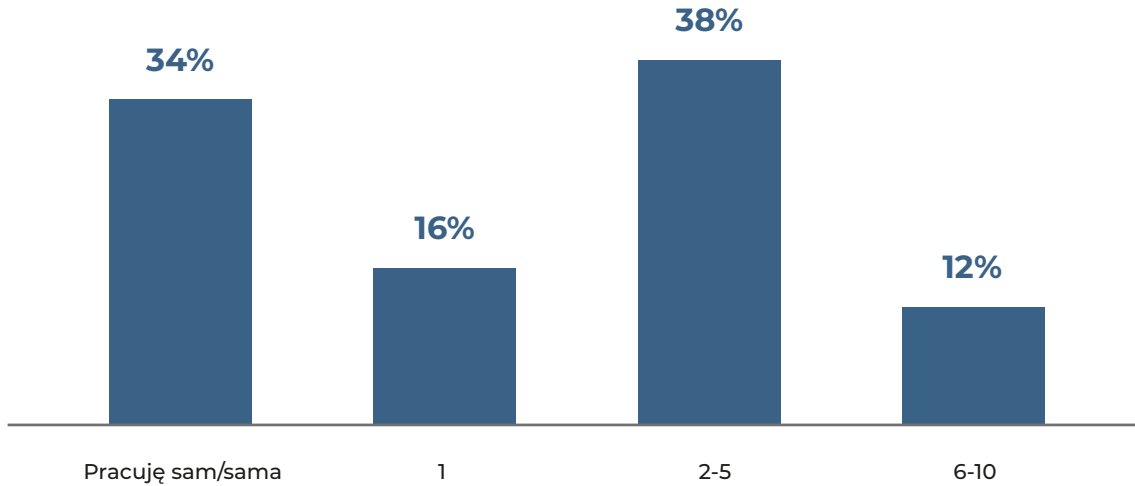
¹¹ 2020 Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2020

¹² Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane GUS z 31.03.2021)

¹³ Ibidem.

Ile osób zatrudnia Pana/Pani firma?

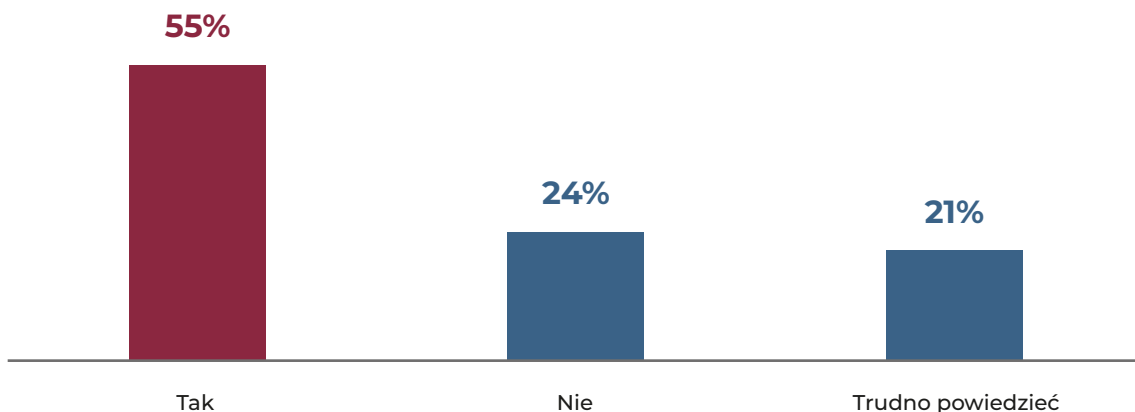

Wzrost zatrudnienia w ciągu najbliższych 6 miesięcy?

Wrocławscy mikroprzedsiębiorcy w większości (55%) nie planują zwiększenia zatrudnienia w swoich firmach w okresie najbliższych 6 miesięcy. Powiększenie zespołu planuje niemal 1/4 z nich (24%), a 1/5 z nich (21%) ciężko określić, czy podejmą takie kroki.

Czy w Pana/Pani firmie planowane jest zwiększenie zatrudnienia w okresie najbliższych 6 miesięcy?

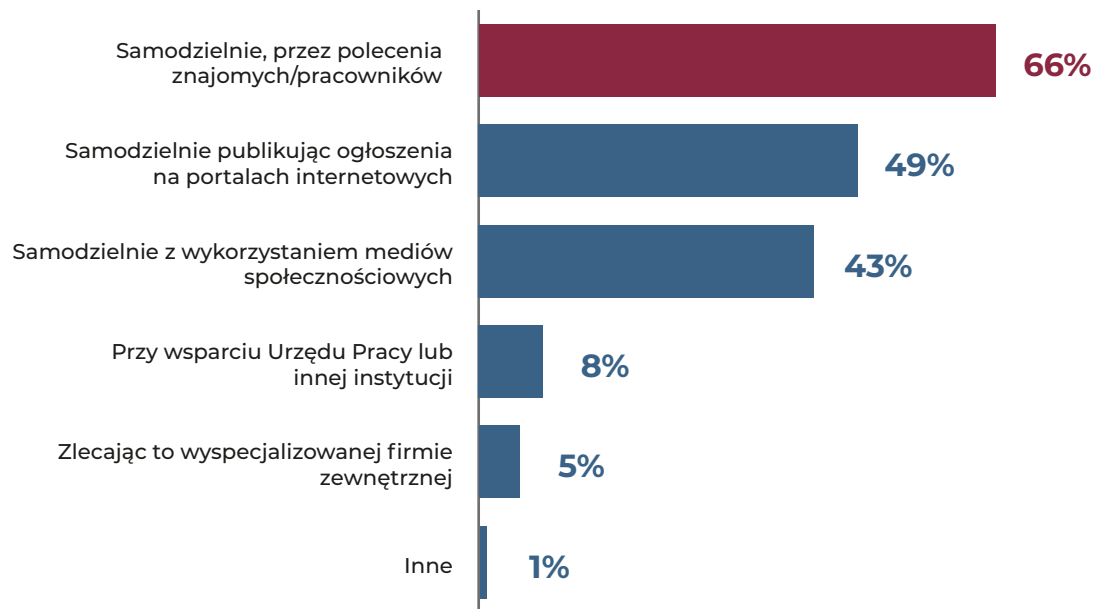
Jak wygląda rekrutacja w mikrofirmach?

Mikrofirmy, które w ramach swojej działalności podejmują działania rekrutacyjne (75% wszystkich mikroprzedsiębiorstw), stawiają na samodzielne prowadzenie działań rekrutacyjnych, korzystając przy tym z poleceń znajomych i pracowników (66%), publikacji ogłoszeń na portalach internetowych (49%) oraz mediów społecznościowych (43%). Ze wsparcia Urzędu Pracy korzysta tylko 8% z nich. Mikrofirmy bardzo rzadko zlecają rekrutację wyspecjalizowanym firmom (5% z nich i są to w większości

Mikrofirmy jako pracodawcy

firmy deklarujące przychody na poziomie powyżej 500 tysięcy złotych, planujące poszerzenie zespołu w ciągu najbliższych 6 miesięcy).

Jak Pana/Pani firma rekrutuje pracowników?

Przedstawione tu dane pokazują, że mikroprzedsiębiorcy to niezwykle różnorodni pracodawcy, którzy odgrywają, nie tylko statystycznie, bardzo dużą rolę w rozwoju miasta i jego mieszkańców.

**Wrocławskie
instytucje
wspierające
mikrofirmy**

Wrocławski Park Technologiczny

Przyszłość trzeba

ZAPROJEKTOWAĆ

Zróbmy to razem.

We Wrocławskim Parku Technologicznym wierzymy, że przyszłość trzeba zaprojektować, dlatego wspieramy różne formy przedsiębiorczości. Jesteśmy pewni, że bycie przedsiębiorczym to nie tylko najlepszy sposób na rozwój, ale też na wykorzystanie potencjału, jaki niosą ze sobą energia, know-how oraz kreatywność przepełniające Wrocław i jego mieszkańców.

W WPT nie tylko udostępniamy przestrzeń pozwalającą na rozwój biznesu, ale też tworzymy społeczność ludzi przedsiębiorczych. Jesteśmy największym w Polsce parkiem technologicznym pod kątem liczby firm działających na jego terenie. Ich różnorodność jest dowodem na to, że oferta WPT jest dostosowana do potrzeb biznesu różnego typu, działającego w każdej skali.

Oferta WPT obejmuje produkty i usługi biznesowe, skupione wokół 9 obszarów prezentujących pełne spektrum naszej działalności – od wynajmu infrastruktury biznesowej przez inkubatory przedsiębiorczości, nowoczesne zaplecze laboratoryjne i badawczo rozwojowe, specjalistyczne doradztwo m.in. z zakresu pozyskiwania dofinansowań, po projekty związane przedsiębiorczością akademicką. Pełnie możliwości naszej oferty prezentuje nasz program rozwoju biznesu Stellar Hub.

+200 firm

działających na terenie
kampusu WPT

+2000

osób zatrudnianych przez firmy
działające na terenie WPT

Jak w WPT projektujemy przyszłość?

Tworzymy społeczność ludzi

PRZEDSIĘBIORCZYCH

Wokół WPT skupiliśmy kilkutysięczną społeczność przedsiębiorców, działaczy społecznych, specjalistów z różnych branż, którzy na co dzień swoim działaniem projektują przyszłość. Stań się jej częścią!

Udostępniamy przestrzeń do

PROJEKTOWANIA PRZYSZŁOŚCI

WPT to też przestrzeń, w której swoją przyszłość może projektować biznes w każdej skali. Nasze kompleksowe produkty i usługi biznesowe opisuje program rozwoju biznesu Stellar Hub.

Wspieramy różne formy

PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Przedsiębiorczość to dla nas nie tylko biznes. To pełna energii postawa, podejmowanie własnych inicjatyw, aktywność w różnych obszarach życia. Wspieramy w jej rozwoju wszystkich mieszkańców Wrocławia!

Co WPT oferuje mikrofirmom?

Oferta WPT to produkty i usługi biznesowe, dostosowane do potrzeb przedsiębiorstw działających w każdej skali – również mikrofirm! Obejmuje ona m.in.:

Wsparcie w pozyskiwaniu dofinansowań

Firmy współpracujące z WPT mogą korzystać m.in. z pomocy *de minimis* i mechanizmu Bon na Dotację. Umożliwiają one np. pozyskanie środków na pokrycie kosztów przygotowania dokumentacji niezbędnej do aplikowania o dofinansowanie ze środków UE oraz korzystanie na preferencyjnych warunkach z usług i zaplecza WPT.

Dotychczasowe efekty naszych działań to m.in.:

185 mln zł

pozyskanych przez firmy dzięki
mechanizmowi Bon na Dotację

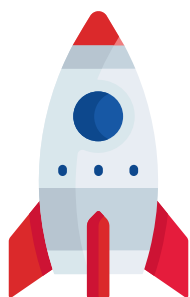
+24 mln zł

udzielnego wsparcia
de minimis

Biura szyte na miarę

We Wrocławskim Parku Technologicznym przestrzeń dla siebie znajdzie każdy przedsiębiorca! Na terenie naszego kampusu, w 9 budynkach, znajdują się powierzchnie na wynajem o różnorodnym metrażu, które są indywidualnie dostosowywane do potrzeb firmy. Działalność w WPT to dobry adres, ale też przynależność do społeczności ludzi przedsiębiorczych!

Inkubatory Przedsiębiorczości

W WPT działają 2 Inkubatory Przedsiębiorczości – Dolnośląski Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości oraz Integracyjny Inkubator Przedsiębiorczości SKRZYNIA, które są dobrym miejscem na start. Oferują one zaplecze instytucjonalne i organizacyjne dla początkujących przedsiębiorstw. Sprawdź, jak w Inkubatorach Przedsiębiorczości WPT mogą rozwijać się firmy z różnych branż!

DAIP

Dolnośląski
Akademicki
Inkubator
Przedsiębiorczości

www.startupwro.pl

Integracyjny Inkubator
Przedsiębiorczości
SKRZYNIA

www.biznesbezbarier.pl

Zaplecze technologiczne na wynajem

Rozwój innowacji wymaga odpowiedniego zaplecza technologicznego! Mikroprzedsiębiorcy, bez konieczności inwestowania kapitału na start, mogą tego dokonywać w 12 specjalistycznych laboratoriach i prototypowniach WPT! Do ich dyspozycji jest również Zakład Doświadczalny.

Poznaj pełną ofertę WPT na
www.technologpark.pl

**WROCLAWSKI PARK
TECHNOLOGICZNY**

Sektor Innowacji

Wspieramy rozwój innowacji. Również tych zaczynających się w skali mikro!

SEKTOR INNOWACJI to przestrzeń dedykowana innowacjom, wymianie kontaktów, przepływowi know-how oraz rozwojowi współpracy między biznesem, innowatorami i środowiskiem naukowym. Stworzyliśmy ją, bo wierzymy, że przyszłość trzeba zaprojektować i najlepiej jest zrobić to razem!

W ramach projektu działa portal sektorinnovacji.pl, na którym znajdują się praktyczne narzędzia wspierające rozwój firm, projektów badawczo-rozwojowych oraz innowatorów, niezależnie od tego, w jakiej skali czy branży działają. Są wśród nich m.in.: **Giełda innowacji**, **Weryfikator innowacji** i **Baza wiedzy innowatora**.

SEKTOR INNOWACJI skupia wokół siebie wszystko, co potrzebne i ważne dla innowacyjnego biznesu. Miejsce dla siebie, ale też przestrzeń do współpracy znajdują tu **mikroprzedsiębiorcy**, startupy, firmy z sektora MŚP oraz duże korporacje, środowisko akademickie, studenci i każdy, kto ma pomysł i chce przekuć go w odnoszący sukcesy biznes, produkt czy usługę. Wierzymy, że tak jak bez mikro nie ma makro, tak bez kreatywności nie ma innowacji, dlatego chcemy wspierać wszystkich, którzy chcą odważnie zmieniać świat na lepsze. Zmiana ta może zaczynać się tak w laboratorium, jak i w małym biurze, czy studenckim notesie.

Giełda innowacji

Częścią portalu sektorinnovacji.pl jest **Giełda innowacji** – baza umożliwiająca bezpłatne dodawanie i wyszukiwanie innowacyjnych usług, produktów i technologii tworzonych przez firmy i instytucje z różnych branż oraz wymianę know-how i pomysłów na rozwiązania, które można przekuć w odnoszące sukcesy firmy czy projekty R&D. To miejsce dla każdego, kto rozwija innowacje niezależnie od tego, czy robi to we własnym zakresie, na uczelni wyższej czy w ramach międzynarodowej organizacji!

Z Giełdy innowacji można korzystać po to, by znaleźć podwykonawcę, produkt czy usługę, które pozwolą szybciej i efektywniej zrealizować projekt, przyspieszyć rozwój firmy, ale też bezpłatnie promować swoje innowacje! By to zrobić, wystarczy wypełnić formularz dostępny na portalu. Firmy, organizacje i innowatorzy, którzy dołączą do projektu i Giełdy innowacji zyskają też dodatkowe

benefity, takie jak możliwość udziału w wydarzeniach, webinarach i podcastach organizowanych w ramach projektu w roli gościa specjalnego oraz promocja w kanałach Sektora Innowacji i WPT, największej wrocławskiej instytucji otoczenia biznesu.

Realne wsparcie, czyli weryfikator innowacji

W ramach portalu sektorinnovacji.pl działa **Weryfikator innowacji** - bezpłatne narzędzie, w ramach którego eksperci z WPT, największego w Polsce parku technologicznego, będą udzielać bezpłatnych porad zainteresowanym innowatorom, przedsiębiorcom czy naukowcom, dotyczących tego, jak rozwijać ich pomysł np. jakie kroki podjąć, by pomysł na innowację zmienić w biznesplan, jak wprowadzić firmę na kolejny etap rozwoju, jak skomercjalizować projekt R&D, czy pozyskać dofinansowanie na rozwój innowacji. **Odbywa się to na zasadach pełnej poufności.**

Wiedza dla innowatora

Stale rozbudowywana jest również Baza wiedzy innowatora, w ramach której można znaleźć eksperckie informacje dotyczące kwestii ważnych dla przedsiębiorców, ale też zbiór informacji o instytucjach otoczenia biznesu z którymi mogą współpracować.

Mówimy o wrocławskich innowacjach

Sektor Innowacji to projekt rozwijany we Wrocławiu, dlatego nie mogło w nim zabraknąć opowieści o sukcesach wrocławskich przedsiębiorców i naukowców, którzy rozwijają innowacje znane nie tylko w kraju, ale i na całym świecie. Można o nich przeczytać w sekcji **Wrocławskie innowacje**, na portalu sektorinnovacji.pl. Przedstawienie własnej działalności wśród innych wrocławskich innowatorów to świetny (i bezpłatny) sposób na zaprezentowanie się potencjalnym pracownikom oraz partnerom biznesowym i naukowym. Wszystkich innowatorów zapraszamy do dołączenia do społeczności tworzącej wrocławskie innowacje!

**SEKTOR
INNOWACJI**

Dowiedz się więcej na

www.sektorinnovacji.pl

Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej

Historia współpracujących z nami dużych firm zawsze zaczyna się tak samo. Jeden człowiek lub grupa ludzi ma pomysł i odwagę, żeby go zrealizować. Ta kreatywność to niezwykła siła, która napędza rozwój biznesu od skali mikro, do makro. Jako Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, która jest również koordynatorem miejskiej polityki startupowej będziemy się przyłączać do inicjatyw, które wspierają właśnie tę oddolną, najmniejszą przedsiębiorczość. To jest nasza przyszłość i źródło innowacji, które są wizytówką Wrocławia.

Magdalena Okulowska,
Prezes Agencji Rozwoju
Aglomeracji Wrocławskiej

Czy zajmuje się Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej?

Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej została powołana przez władze Wrocławia i 29 okolicznych samorządów w 2005 r., aby jeszcze szybciej i sprawniej odpowiadać na potrzeby biznesu – kluczowego dla rozwoju miasta po wejściu Polski do UE. W ten sposób powstała wspólna oferta gospodarcza Wrocławia i regionu. Pionierska na skalę ogólnopolską organizacja w efekcie 15 lat działalności zrealizowała 250 projektów inwestycyjnych i przyczyniła się do powstania ponad 100 tys. nowych miejsc pracy. ARAW wspiera aglomerację wrocławską poprzez wspólny udział w targach, misjach gospodarczych, tworzy autorskie raporty, publikacje branżowe oraz analizy ekonomiczno-społeczne, a ponadto prowadzi oficjalny portal miejski Wrocławia – stronę www.wroclaw.pl, źródło najważniejszych informacji o mieście.

Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej

Więcej informacji na:
www.araw.pl

Dolnośląska Izba Gospodarcza

Mikro firmy skupiają się na wąskim obszarze działalności, dlatego mogą dynamicznie i elastycznie odpowiadać na potrzeby rynku i na tym budować swoją konkurencyjność. Najczęściej są to firmy z polskim kapitałem, przedsiębiorstwa rodzinne, która działają lokalnie, których podatki mają ogromne znaczenie dla otoczenia społeczno-gospodarczego. Pamiętajmy również, że droga do sukcesu nawet największej korporacji zaczynała się od skali mikro! Chce też podkreślić, że bez mikro nie ma makro to hasło, które jest w DNA Dolnośląskiej Izby Gospodarczej od ponad 30 lat.

Michał Łuczak,
Prezes Dolnośląskiej Izby
Gospodarczej

Czym zajmuje się Dolnośląska Izba Gospodarcza?

Dolnośląska Izba Gospodarcza to jedna z najdłużej działających izb gospodarczych w Polsce. Wspieramy naszych członków i innych przedsiębiorców w zwiększaniu konkurencyjności zarówno w kraju, jak i na rynkach zagranicznych. Komentujemy procesy gospodarcze, doradzamy, lobbujemy na rzecz dobrego biznesu. Naszym celem jest integrowanie przedsiębiorców, którzy widzą w biznesie sposób na realizowanie ambitnych projektów oraz zwiększanie potencjału gospodarczego naszego kraju. DIG działa na rzecz firm członkowskich oraz w ich imieniu. Zapewniamy szkolenia, ułatwiamy nawiązywanie kontaktów handlowych, dzielimy się ekspercką wiedzą i cennymi informacjami gospodarczymi. Swoje interesy z naszą pomocą rozwija już 300 przedsiębiorstw.

Dolnośląska Izba Gospodarcza

Więcej informacji na:
www.dig.wroc.pl

DIG Dolnośląska
Izba Gospodarcza

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Główne wyzwanie dla dzisiejszych mikrofirm to jak zawsze trafne zdiagnozowanie wyłaniających się możliwości rozwojowych, zdolność szybkiego wykorzystania okazji i umiejętność zaplanowania konsekwentnego zrealizowania koncepcji rozwoju. Dziś sprostanie tym wyzwaniom staje się szczególnie trudne w związku z narastaniem niestabilności i nieprzewidywalności warunków rozwoju. Rolą instytucji wsparcia jest dostarczanie wiedzy, wspomaganie finansowe, a równocześnie stabilizowanie reguł gry w gospodarce.

prof. dr hab. Andrzej Kaleta,
Rektor Uniwersytetu
Ekonomicznego we Wrocławiu

Czym zajmuje się Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu?

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu jest nie tylko liczącym się ośrodkiem badań w dziedzinie nauk ekonomicznych i nauk o zarządzaniu, ale też jedną z największych szkół ekonomicznych w kraju. Odgrywa ważną rolę w kształceniu ekonomistów, w badaniach naukowych i pracach dla gospodarki. Jest również aktywnym partnerem w międzynarodowych kontaktach naukowych i dydaktycznych. Przy uczelni działa uniwersytecki inkubator przedsiębiorczości inQube, który aktywnie wspiera ludzi przedsiębiorczych, którzy stawiają swoje pierwsze kroki w świecie biznesu. Działa tam również Centrum Transferu Wiedzy i Innowacji oraz Komercjalizacji, które jest jednostką oferującą kompleksowe wsparcie w procesie przenoszenia wiedzy powstałej w rezultacie prac badawczych prowadzonych na uczelni do praktyki gospodarczej.

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Więcej informacji na:
www.ue.wroc.pl

Uniwersytet Ekonomiczny
we Wrocławiu

Biuro Rozwoju Gospodarczego UMW

Przedsiębiorczość mieszkańców jest jednym z filarów rozwoju nowoczesnych miast. Mikroprzedsiębiorstwa generują nowe miejsca pracy, dostarczają wrocławianom ofertę dostosowaną do ich potrzeb, potrafią szybko realizować zlecenia. Korzystając z produktów i usług firm działających we Wrocławiu, wspieramy lokalny rynek i przyczyniamy się do jego rozwoju, co jest szczególnie ważne szczególnie w okresie po pandemii.

Małgorzata Golak,
Dyrektor Biura Rozwoju
Gospodarczego UMW

Czym zajmuje się Biuro Rozwoju Gospodarczego?

Biuro Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego wspiera wrocławskie firmy oraz podmioty ekonomii społecznej na różnych etapach rozwoju. Naszą misją jest tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw w oparciu o partnerskie relacje. Każdą sprawę traktujemy indywidualnie. Rozwiązujemy problemy, pokazujemy narzędzia i możliwości wsparcia finansowego. Wyjaśniamy, jak wynająć lokal miejski na działalność firmy i jak skorzystać z miejskich programów dla przedsiębiorców.

Prowadzimy Punkt Informacji Gospodarczej (PIG). Każdy przedsiębiorca może zwrócić się do nas telefonicznie, mailowo lub osobiście i uzyskać bezpłatną pomoc. Pomagamy również osobom chcącym założyć i prowadzić własną firmę we Wrocławiu. Udostępniamy również „Przewodnik Wrocławskiego Przedsiębiorcy” i prowadzimy projekt „Zdalnie lokalnie”.

Biuro Rozwoju Gospodarczego UMW

Więcej informacji na:

www.wroclaw.pl/przedsiębiorczy-wroclaw

Wrocław
miasto spotkań

Dolnośląska Izba Rzemieślnicza

Dawno nie było projektu, który, tak jak Bez mikro nie ma makro, sprawiłby, że rzemiosło zostało zauważone. Promując mikroprzedsiębiorczość pokazujemy społeczeństwu, z jak wielkiego potencjału rzemiosła może ono korzystać.

W końcu nie wyobrażamy sobie dziś życia bez szewca, krawca czy innych rzemieślników, którzy świadczą dla nas usługi, z których produktów korzystamy.

**Zbigniew Ładziński,
Prezes Dolnośląskiej
Izby Rzemieślniczej**

Czym zajmuje się Dolnośląska Izba Rzemieślnicza?

Dolnośląska Izba Rzemieślnicza we Wrocławiu powstała w 1945 roku i z dużym powodzeniem funkcjonuje do chwili obecnej. Wraz z dolnośląskimi cechami tworzy jedną z najsilniejszych organizacji samorządu gospodarczego naszego województwa. W strukturach Izby działają obecnie 42 organizacje. 77 lat nieprzerwanej pracy Izby to działalność w różnych, często trudnych warunkach gospodarki rynkowej. Reformy gospodarcze, transformacja, ciągłe zmiany przepisów dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej, kształcenia zawodowego oraz wejście Polski do Unii Europejskiej zaowocowało doświadczeniem i wiedzą, która zapewnia naszym członkom profesjonalną pomoc i obsługę. Jesteśmy instytucją elastyczną, otwartą na szeroko rozumianą współpracę. Izba przeprowadza egzaminy kwalifikacyjne na tytuł czeladnika i mistrza. Od 1945 roku egzamin czeladniczy złożyło ponad 168 tysięcy osób oraz egzamin mistrzowski prawie 43 tysiące osób. Świadectwa czeladnicze i dyplomy mistrzowskie są honorowane we wszystkich krajach UE.

Dolnośląska Izba Rzemieślnicza

Więcej informacji na:

www.izba.wroc.pl

Dolnośląska Izba
Rzemieślnicza
we Wrocławiu

**Wrocławski
Rzemieślnik**

Wrocław
miasto spotkań

WPT
WROCLAWSKI PARK TECHNOLOGICZNY

DL
Dolnośląska Izba
Rzemieślnicza
we Wrocławiu

Zgłoś się do projektu

Wrocławski Rzemieślnik

**Jesteś szewcem, krawcem, tapicerem?
A może mistrzem rzemiosła innego fachu?
Daj się poznać mieszkańcom Wrocławia i zgłoś swoją działalność!**

Zależy nam na tym, aby wszyscy mieszkańcy Wrocławia mogli bez problemu trafić do lokalnych zakładów rzemieślniczych np. stolarskich, krawieckich czy zegarmistrzowskich oraz zapoznać się z ich ofertą. Wiele z nich nigdzie się nie reklamuje, nie posiada stron internetowych ani profili w mediach społecznościowych. Stworzona przez nas Mapa Wrocławskich Rzemieślników to sposób na bezpłatną promocję! Zgłoś do niej swoją firmę i daj się poznać mieszkańcom Wrocławia!

Dowiedz się więcej na

www.wroclaw.pl/wroclawski-rzemieslnik

Wyszukiwarka Wrocławski Rzemieślnik została stworzona przez Wrocławski Park Technologiczny i Dolnośląską Izbę Rzemieślniczą, we współpracy z Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej. Z jej pomocą znajdziecie przedstawicieli wrocławskiego rzemiosła, u których nie tylko można uzyskać pomoc w codziennych sprawach, ale też nabyć coś, co jest dziełem rąk i talentu.

O badaniu

Badanie wrocławskiej mikroprzedsiębiorczości zostało przeprowadzone w październiku 2021 roku wśród mikroprzedsiębiorców działających na terenie Wrocławia za pomocą kwestionariusza ankiety wypełnianego przy użyciu techniki CAWI (Computer-Assisted Web Interview).

Ankietowani udzielali odpowiedzi anonimowo, a ich przynależność do sektora mikrofirm oraz działalność na terenie Wrocławia weryfikowane były za pomocą analizy ich odpowiedzi na pytania kontrolne. W badaniu wzięły udział 103 mikrofirmy.

Struktura próby ze względu na branżę w odpowiadała strukturze populacji mikroprzedsiębiorstw działających we Wrocławiu. Porównanie procentowych danych dotyczących mikrofirm w podziale według sekcji PKD z rejestru GUS z podziałem badanych mikrofirm dokonany według odpowiedzi na pytanie „W jakim sektorze rynku działa Pana/Pani firma (według faktycznie dominującej sekcji PKD)?”, wskazuje na to, że deklaracje mikroprzedsiębiorców odnośnie tego, w jakich branżach działają, są w bardzo dużym stopniu zbliżone do tego, jak wyglądają statystyki GUS. Największa rozbieżność dotyczy sekcji PKD „pozostała działalność usługowa” – w badaniu większa liczba mikroprzedsiębiorstw zadeklarowała, że jest to ich faktycznie dominujący sektor działalności określony według nomenklatury PKD, niż wykazują to dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Oto mikrofirmy polecane przez mieszkańców Wrocławia!

W ramach projektu **Bez mikro nie ma makro** Wrocławski Park Technologiczny zorganizował konkurs #bezmikroniemamakro, w ramach którego wrocławianie i wrocławianki opowiadali o lokalnych mikrofirmach, które znają, lubią i polecają. Wyróżnione przez nich mikrofirmy otrzymały w ramach akcji WPT potwierdzenie tego, że są doceniane przez mieszkańców Wrocławia.

Oto niektóre z kilkudziesięciu firm poleconych w konkursie #bezmikroniemamakro!

Pracownia Nelia

Pucybuty

Muskacik
Pracownia artystyczna

Green Bus

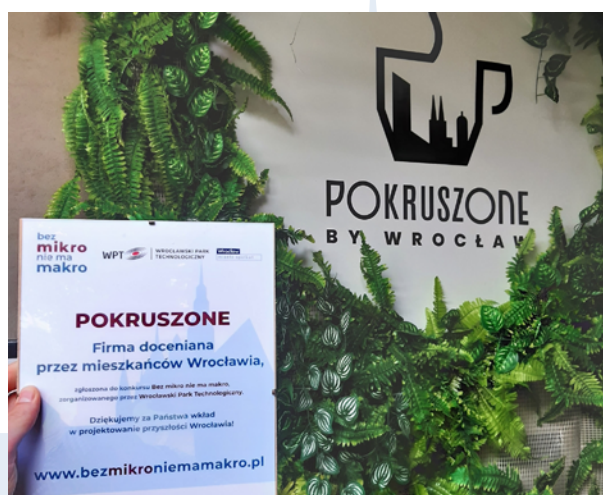
Cukiernia IRMA

Zielony Kot

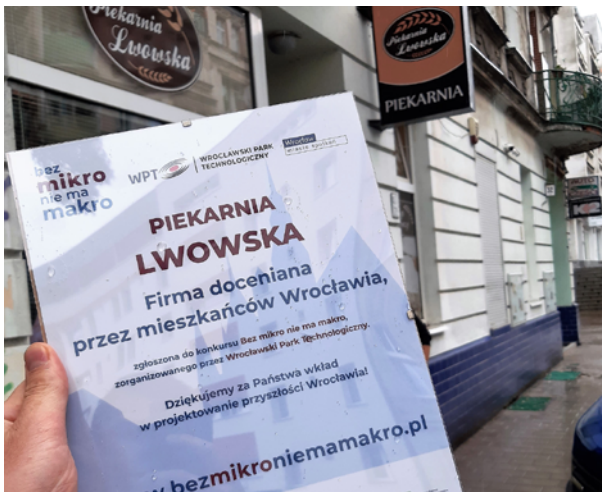

Słodkie Czary Mary

Pokruszone

Piekarnia Lwowska

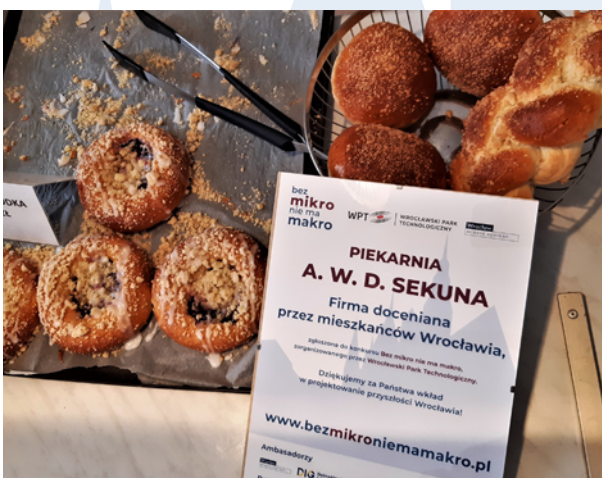
Pod Dachem

Pracownia 17

Carolin & Simon

Piekarnia A.W.D. Sekuna

Szevc Rymarz Kaletnik

Zobacz więcej na www.bezmikroniemamakro.pl

**WROCŁAWSKI PARK
TECHNOLOGICZNY**

www.technologpark.pl